

Oslo kommune

Budsjettdokument

Byrådets forslag til budsjett 2014

og økonomiplan 2014–2017

DEL 1

■ Hovedprioriteringene i budsjettforslaget 4

- By i vekst 6
- Kunnskapsbyen 8
- Talentenes by 10
- Byen for alle 12
- Ung by 14
- Byen for de eldre 16
- Blå-grønn by 18
- Bærekraftig bytransport 20
- Trygg og velorganisert by 22

■ Økonomiplan 2014–2017 24

■ Innstilling til vedtak 32

■ Vedlegg 46

Til Oslo bystyre

Byrådets forslag til budsjett 2014 og økonomiplan 2014–2017

Byrådet legger med dette frem sitt forslag til budsjett 2014 og økonomiplan 2014–2017. Budsjettdokumentet presenteres i to deler.

Del 1 presenterer hovedprioriteringer og profil i budsjettforslaget under ni hovedoverskrifter, på tvers av sektorinndeling og administrativ organisering. Del 1 presenterer også byrådets forslag til økonomiplan for 2014–2017 med en kortfattet redegjørelse for hvilke økonomiske rammebetingelser, økonomiske utfordringer og økonomisk handlingsrom kommunen opererer innenfor. Byrådets innstilling til budsjettvedtak presenteres til slutt.

Del 2 inneholder den detaljerte informasjonen om de enkelte budsjettkapitler, sektorene og de enkelte tiltak.

Byrådet legger samtidig med budsjettet også frem Skolebehovsplan 2014–2024 og Sykehjemsbehovsplan 2014–2024.

Oslo, 25. september 2013

Stian Berger Røslund

Kristin Vinje

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget

Oslo vokser og har fått over 100 000 flere innbyggere de siste 10 år. Vekst er positivt, og vitner om at Oslo er en attraktiv by. Byrådets mål er at Oslo skal være mulighetenes by – det skal være godt å bo i Oslo – uansett hvilket utgangspunkt man har. Byens sterke vekst møtes med store investeringer i skoler, barnehager og kollektivtrafikk, videreutvikling av brukerorienterte tjenester og et mer differensiert tilbud til byens eldre. Byrådet foreslår et driftsbudsjett på 49 mrd. kroner og en investeringsramme på 30,5 mrd. kroner i perioden 2014–2017.

Byrådets hovedprioritering er å bygge byen for fremtiden. Byens sterke vekst stiller krav til økt tjenesteproduksjon og medfører storstilte investeringer. Byrådet foreslår et driftsbudsjett på 49 mrd. kroner i 2014 og en investeringsramme på 30,5 mrd. kroner i perioden 2014–2017. I løpet av økonomiplanperioden skal kommunen bruke 11,3 mrd. kroner på skoler og barnehager, 7 mrd. kroner på sykehjem, omsorgsboliger, institusjoner og kommunale boliger og 7,5 mrd. kroner på investeringer innen samferdsel og kommunaltekniske anlegg. Dette innebærer bl.a åpning av 14 nye skoler og bygging av 500 Omsorg+ boliger. I tillegg kommer en storstilt oppgradering av trikkeparken i økonomiplanperioden. Planlagte investeringer i 2014–2017 er vist i tabell 1.

Tabell 1: Planlagte investeringer i mill. kroner 2014–2017

Skolebygg	10 124
Barnehager	1 196
Sykehjem/omsorgsbol./inst.	3 850
Kommunale utleieboliger	3 144
Samferdsel/kom.tekn. anlegg	7 539
Kirke, kultur, idrett og friluft	2 609
Byutvikling	951
Øvrig (IKT etc.)	1 099
Sum totalt Oslo kommune	30 512

Et så omfattende investeringsvolum i økonomiplanperioden stiller imidlertid krav om en viss innstramning av driftsbudsjettet for å sikre Oslo økonomisk handlefrihet fremover. Driftsbudsjettet gjenspeiler at storbyen Oslo er mangfoldig og at tjenestene skal tilpasses en sammensatt brukergruppe i ulike livsfaser og med ulike ønsker og behov.

Oslo er en *by i vekst*. Byrådet vil sørge for en god sosial og økonomisk utvikling i byen. Byrådet planlegger å bruke 350 mill. kroner til kjøp av arealer for sosial infrastruktur i 2014.

Oslo er *kunnskapsbyen* i Norge. Osloskolen skal gi alle elever mulighet til å realisere sine evner og talenter. De skal utfordres, inspireres og motiveres til å sette ambisiøse mål for egen læring og utvikling. I forslaget til budsjett for 2014 er bevilgningene til skole og kunnskap på 12,1 mrd. kroner. Dette utgjør en fjerdedel av samlet driftsbudsjett. 5 800 nye elevplasser skal stå klare til skolestart 2014. I hele økonomiplanperioden vil byrådet etablere 12 800 skoleplasser i grunnskole, videregående skole og i voksenopplæringen. I 2014 er det avsatt 3,7 mrd. kroner til skoleutbygging og rehabilitering.

Oslo skal være *talentenes by* og en attraktiv arena for et internasjonalt konkurransedyktig næringsliv. Oslo skal være et attraktivt besøksmål, lokaliseringssted for internasjonale begivenheter, etablerings- og investeringsområde og arbeidsmarked for kunnskaps- og kulturarbeidere fra inn- og utland. Innen 2016 skal det i Bjørvika bygges nytt hovedbibliotek, Diagonale, med en kostnadsramme på 2,6 mrd. kroner. I 2014 sluttføres prosjekteringen av Lambda – det nye Munch-museet. Dette vil gjøre større deler av Munchs kunst tilgjengelig både for byens egne innbyggere og tilreisende fra inn- og utland.

Oslo er en *by for alle*. Her skal det være godt å vokse opp, bo, jobbe og leve. Alle skal gis mulighet til å klare

Tabell 2: Områdenes andel av brutto budsjettforslag

	2013	2014	2015	2016	Beløp i mill. kr*	
					2017	%-andeler 2014
By i vekst	616	659	653	649	630	1,3 %
Kunnskapsbyen	11 422	12 090	12 360	12 626	12 810	24,6 %
Talentes by	843	874	871	874	885	1,8 %
Byen for alle	11 131	12 372	12 163	12 130	12 092	25,2 %
Ung by	6 860	7 579	7 667	7 731	7 757	15,4 %
Byen for de eldre	7 259	6 956	6 909	6 939	6 921	14,2 %
Blå-grønn by	3 047	3 228	3 199	3 095	3 084	6,6 %
Bærekraftig bytransport	1 996	2 058	2 046	2 042	2 039	4,2 %
Trygg og velorganisert by	3 058	3 334	3 197	3 188	3 318	6,8 %
Sum	46 232	49 150	49 064	49 273	49 537	100%

*Tallene i kolonnen for 2013 er i 2013-kroner, mens tallene i kolonnene for 2014–2017 er i 2014 kroner.

seg selv. Det foreslås at barnevernet får 1,8 mrd. kroner, helse- og rusomsorg 1,5 mrd. kroner mens det skal brukes 1,4 mrd. kroner til sosialhjelp og kvalifisering. I perioden 2014–2017 foreslås det å bruke 36 mill. kroner mer til booppfølging av vanskeligstilte.

Oslo er en *ung by* med en relativt stor barnebefolkning. Det er derfor viktig for byrådet å sikre gode oppvekstvilkår for alle byens barn og unge. Barnehagene skal ha høy kvalitet og gi et godt pedagogisk tilbud for alle barn uansett bakgrunn. Byrådet vil bruke 50 mill. kroner de neste fire årene på en særskilt satsing for å styrke barnehagene og skolens bidrag til sosial mobilitet. Dette omfatter blant annet utvikling av kartleggingsverktøy, språkstimuleringsmaterieell og lederutdanning i barnehagene.

Oslo er også *byen for de eldre* med en ambisjon om å være en foregangsby for kvalitet i eldreomsorgen. I 2014 fullføres avviklingen av dobbeltrommene på langtidsavdelingene i byen. Alle som bor fast på sykehjem skal få mulighet til å bo på enerom. Halvparten av byens sykehjem trenger modernisering. Byrådet arbeider aktivt med å totalrehabiliterer 2500 sykehjemsrom innen 2022. Det settes av 3 mrd. kroner til bygging av sykehjem og Omsorg+ i økonomiplanperioden.

Oslo skal være en *blå-grønn by* – en internasjonalt ledende miljøby. Byrådet vil legge til rette for en utbygging av byen som ivaretar dens blå-grønne særpreg. Byen skal være ren og brukervennlig med vekt på universell utforming. Det skal settes av 95 mill.

kroner til renhold av parker, grøntområder, veier og fortau i 2014.

Byrådet satser på *bærekraftig bytransport* med god fremkommelighet. Det settes i 2014 av 1,6 mrd. kroner til drift av kollektivtransporten. Det skal være enkelt å velge kollektivtransport og effektivt å kombinere ulike transportformer. Sykkelsatsingen fortsetter derfor i 2014. Det foreslås økt kommunalt tilskudd for å bedre kollektivtrafikken og bedre finansiering av investeringer og drift av T-bane, trikk og buss i Oslo og Akershus gjennom Oslopakke 3.

Oslo skal være en *trygg og velorganisert by*, og byrådet vil arbeide for trygge offentlige rom og sikre at kommunen har god beredskap mot brann, ulykker og andre uønskede hendelser. Det settes av 88 mill. kroner til tiltak for å gjøre byen tryggere.

Byrådets oppgave er å forvalte kommunens verdier på en god måte. Dette innebærer å ta alle gode krefter i bruk, prioritere det vi anser å være det viktigste og sørge for et budsjett som er ansvarlig og fremtidsrettet.

Byrådets hovedprioriteringer vises samlet i tabellen over. Hvert område er en sum av flere budsjettkapitler (se vedlegg side 46 for oversikt). Byrådets forslag til budsjettvedtak for budsjettkapitlene er fremstilt på side 32. I Del 2 av budsjettet er kapitlene fremstilt detaljert og sektorvis for hver byrådsavdeling.

By i vekst

Oslo skal være en attraktiv by hvor innbyggerne skal kunne leve gode liv. Kommunen skal legge til rette for den forventede befolkningsveksten, samtidig som byens blå-grønne særpreg ivaretas. Byutvikling legger rammer for byens økonomiske og sosiale utvikling, hvor de store grepene preger byen for generasjoner fremover, mens de små påvirker dagliglivet for innbyggere og besøkende.

Oslo opplever en periode med historisk høy befolkningsvekst. Byrådet mener at vekst er grunnleggende positivt og vitner om en attraktiv by som tiltrekker seg innbyggere og næringsaktivitet. Befolkningsvekst i kombinasjon med demografiske endringer, stiller samtidig store krav til utbygging av boliger, arbeidsplasser, infrastruktur, barnehager og skoler. Veksten stiller også krav til et godt regionalt samarbeid om næringsutvikling og areal- og transportplanlegging.

Oslos innbyggertall per 01.01.2013 er 623 966. Ved arbeidet med Kommuneplan 2008 – Oslo mot 2025 ble det registrert et potensial for bygging av 81 500 nye boliger og et arbeidsplasspotensial på drøyt 165 000, uten å flytte markagrensen eller berøre friområder og grønne lunger. Oppdaterte beregninger fra Utviklings- og kompetanseetaten angir en forventet befolkningsvekst for Oslo på om lag 207 000 personer i perioden 2013–2030. I arbeidet med kommende kommuneplan er det kartlagt et potensial for bygging av 120 000 nye boliger. Utbyggingen kan i sin helhet skje innenfor Oslos byggesone og hovedtendensen de neste ti årene er at boligbyggingen i

stor grad vil skje i indre by og dens randsoner. Byrådet vil gjennom arbeidet med kommuneplanen legge til rette for at Oslo kommune kan løse oppgavene som følger av befolkningsveksten på en bærekraftig måte.

Byrådet koordinerer arbeidet med ny kommuneplan tett opp mot samarbeidet mellom Oslo kommune og Akershus fylkeskommune om regional areal- og transportplanlegging. Bystyret vedtok våren 2012 planstrategi og planprogram for areal og transport i Oslo og Akershus. Den regionale planstrategien redegjør for hovedutfordringer i regionen, hovedmål for planarbeidet og viktige utviklingstrekk innen temaet areal og transport. Planstrategien ble godkjent av Miljøverndepartementet 23.08.2013. Det regionale planprogrammet omtaler hvordan Oslo kommune og Akershus fylkeskommune vil gjennomføre plansamarbeidet i fellesskap, herunder utredningsbehov, organisering av planarbeidet og medvirkning. Planutkastet planlegges lagt ut til offentlig ettersyn våren 2014 med endelig behandling i Oslo bystyre og Akershus fylkesting høsten 2014.

Oslo kommunes primær oppgave i boligforsyningen er å legge til rette for at det til enhver tid finnes byggeklare tomter slik at eiere og utbyggere kan møte etterspørselen. Byrådet fører derfor en aktiv og fremtidsrettet boligpolitikk gjennom å transformere områder med uønsket bruk til nye attraktive boligområder, være en aktiv pådriver og koordinator for ulike grunneiere når nye områder skal utvikles og sikre ferdigregulerte boligtomter og arealer for grønn, sosial og teknisk infrastruktur.

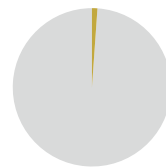
Byrådet er opptatt av en effektiv, oversiktlig og forutsigbar plan- og byggesaksbehandling. Det arbeides med videreutvikling av løsninger som vil gi redusert tids- og ressursbruk både hos tiltakshavere/forslagsstillere og kommunen. Plan- og bygningsetaten er med på kommunens program for elektroniske tjenester og forventer at det på sikt vil gi effektivisering. Prosjektene bedre byggesaksbehandling og ny reguleringsplanprosess implementeres i 2013 og er de viktigste bidragene til å forenkle og effektivisere plan- og byggesakskjeden.

Goruddalssatsingen er kommunens og statens samarbeid om å forbedre miljø, samferdsel, bomiljø og levekår i Goruddalen. Prioriterte områder er opprustning av nærmiljøer, etablering av gode møteplasser, utdanning, kultur og inkludering. Partene har i løpet av Goruddalssatsingens 6 første år (2007–2012) bidratt med om lag 1 mrd. kroner i ekstraordinære midler. Det arbeides med en rekke tiltak/prosjekter i inneværende år. Satsingen vil pågå ut 2016 hvor Oslo kommune og staten samlet bruker

minst 100 mill. kroner ekstra hvert år på Goruddalen. Byrådet ønsker å videreføre en satsing i Goruddalen. Som en start på dette settes det av 15 mill. kroner til å videreføre tiltak i 2017.

Byrådet er opptatt av at en stadig tettere by må ha rikelig av både grønne områder og urbane samlingssteder. Byens torg og møteplasser er viktige arenaer for både innbyggere og besøkende. Det er i perioden 2007–2013 brukt 101 mill. kroner til utvikling og opprusting av eksisterende torg og møteplasser, og byrådet foreslår at det bevilges 10 mill. kroner i 2014.

Byrådet vil i økonomiplanperioden foreta store investeringer i ny sosial og teknisk infrastruktur. Bare i 2014 skal hele 19 skoler ferdigstilles, hvorav 8 er helt nye. Det planlegges også etablert 13 barnehager, herav tre kommunale. I tillegg skal to eksisterende kommunale barnehager utvides. Investeringer innenfor de ulike sektorene omtales særskilt under de øvrige temaområdene.

**OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:**

1,3%

BYRÅDETS MÅL:

- Oslo skal være en attraktiv by å bo, besøke, etablere seg og arbeide i
- Tilrettelegge for økt boligbygging og planlegge for nødvendig sosial og teknisk infrastruktur
- Realisere Fjordbyen
- Forbedre miljø- og boforholdene i Goruddalen
- Utvikle bærekraftig regionalt utbyggingsmønster.

TILTAK:

- Videreføre arbeidet med sentrale byutviklingsområder som Filipstad, Kvadraturen, Bjørvika, Ensjø, Løren, Økern, Ulven og Vollebakk
- Revitalisere og transformere tidligere næringsområder
- Arbeide for effektiv, oversiktlig og forutsigbar plan- og byggesaksbehandling, samt prioritere plan- og byggesaksbehandling om utbygging av skoler, barnehager, sykehjem og store boligprosjekter, herunder studentboliger
- Gjennomføre Goruddalssatsingen og videreføre prosjektet Levende Oslo
- Delta i regionalt samarbeid om areal og transport.

350

mill. til kjøp av arealer
for sosial infrastruktur
i 2014

Kunnskapsbyen

Oslo-skolen skal gi alle elever mulighet til å realisere sine evner og talenter. Elevene skal utfordres, inspireres og motiveres til å sette ambisiøse mål for egen læring og utvikling. Oslo-skolen skal bidra til sosial mobilitet, og flere elever skal fullføre og bestå et 13-årig opplæringsløp.

Det viktigste Oslo kommune kan bidra med for byens barn og unge er en god skole hvor alle får mulighet til å utvikle og realisere sine evner og talenter. Byrådet vil intensivere innsatsen for å gi flere elever et godt utgangspunkt for videre studier og deltakelse i arbeidslivet. Elever med særlige talenter skal sees og løftes frem. De som trenger ekstra hjelp skal få det. Det handler om tilpasset opplæring, både for de som trenger ekstra hjelp og de som trenger ekstra utfordringer å strekke seg etter. Byrådet vil styrke budsjettet med 322 mill. kroner til tiltak på skolesektoren

Tidlig innsats er avgjørende for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter. Byrådets mål er at alle barn skal kunne norsk før skolestart. I dag har mange elever i Oslo-skolen mangelfulle norskkunnskaper når de begynner i 1. klasse. Arbeidet med språkopplæring i barnehagen er styrket, og byrådet vil ytterligere forsterke språkopplæringen i grunnskolen.

Barn fra familier hvor foreldre har lav utdanning og lav inntekt presterer i snitt svakere på skolen og har lavere sannsynlighet for å fullføre et opplæringsløp enn barn fra ressurssterke familier. Oslo-skolen bidrar til sosial mobilitet i større grad enn andre kommuner. Alle elevgrupper i Oslo, både de ressurssterke og ressursvake, får bedre resultater enn elevene i resten av landet. Byrådet vil bruke 50 mill. kroner de neste fire årene til en særskilt satsing på økt sosial mobilitet i Oslo. Tiltakene inkluderer språktiltak og lederutdanning i barnehagen, innføring av Intensivt språkprogram i grunnskolen og økt bruk av skolebidragsindikatorer.

Manglende gjennomføring i videregående opplæring fører til reduserte muligheter for den enkelte, og kan samtidig påføre samfunnet store kostnader. Å redusere frafall er derfor et av byrådets viktigste satsingsområder. Byrådet ser behov for en omfattende satsing på fag- og yrkesopplæringen, både for å øke gjennomføringen i videregående opplæring og for

å møte næringslivets behov for arbeidskraft. Kuben yrkesarena, som åpnet til skolestart 2013, er en fremtidsrettet satsing på yrkesfag i Oslo-skolen. Utstrakt samarbeid med næringsliv og kompetansemiljøer vil skape et unikt læringsmiljø. For å redusere frafall blant yrkesfagselever er det avgjørende å sørge for at lærlingene har de kvalifikasjonene som kreves. Det må også være tilstrekkelig antall læreplasser. Byrådet vil øke antallet læreplasser i kommunale virksomheter.

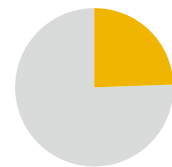
Det er behov for om lag 500 nye lærere i Oslo-skolen hvert år. Høyt kvalifiserte og gode lærere og skoleledere er en forutsetning for høyt læringstrykk og gode elevresultater. Byrådet vil videreføre målrettede tiltak for å rekruttere de beste lærerne til skolene med de største utfordringene.

De siste ti årene har det blitt over 13 000 flere elever i Oslo-skolen. Veksten i barnekullene innebærer at mange skoler i dag har en høy oppfyllingsgrad. Samlet elevtallsøkning i grunnskolen og videregående skole frem til skolestart 2024 er anslått til rundt 14 700 elever, fordelt på nesten 12 000 elever i grunnskolen og rundt 3 000 elever i den videregående skolen.

Det må etableres plasser både for å dekke opp for tidligere års elevtallsvekst, og den forventede veksten. Det er nødvendig å etablere tilstrekkelig med plasser i elevenes nærområder slik at skoleveien ikke blir for lang for elevene. Byrådet vil derfor i økonomiplan-

perioden etablere over 12 800 skoleplasser i grunnskole, videregående skole og i voksenopplæringen.

Det er et overordnet mål å ferdigstille skoleanlegg til rett tid, kostnad og i samsvar med bystyrets vedtak om miljøkrav ved rehabilitering og nybygging. De neste 4 årene er det satt av nesten 10 mrd. til skoleutbygging og rehabilitering. I 2014 skal det åpne 8 nye skoler og mange skoler er blitt utvidet, slik at 5 800 nye elevplasser står klare til skolestart. Byrådet vil erverve tomter til nye skoler med god lokalisering. Dette er ledd i arbeidet med byutvikling og arealplan og det er avsatt midler til tomtekjøp i investeringsbudsjettet.

OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:

24,6%

BYRÅDETS MÅL:

- Alle skal lære mer – elevenes grunnleggende ferdigheter og kunnskaper i basisfagene skal styrkes
- Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring
- Alle skal ha et godt lærings- og arbeidsmiljø, preget av ro og orden
- Skolekapasiteten skal dekke fremtidig elevtallsvekst.

TILTAK:

- Forsterket innsats i lesing, skriving og regning, med spesiell vekt på overgangene i skoleløpet og innføring av *Intensivt språkprogram*
- Tiltak for økt kvalitet i fag og yrkesopplæringen
- Systematisere og anvende informasjon om skolene for å styrke opplæringstilbudet og redusere kvalitetsforskjellene mellom skolene
- Innsats mot bråk, uro og problematferd i skolen
- Etablere 12 800 nye skoleplasser i perioden 2014–2017.

10
mrd. til skoleutbygging
og rehabilitering de
neste fire år

Talentenes by

Oslo skal være talentenes by. Kommunen skal bidra til å styrke Oslos attraktivitet som besøksmål, lokaliseringssted for internasjonale begivenheter, etablerings- og investeringsområde og arbeidsmarked for kunnskaps- og kulturarbeidere fra inn- og utland. Det skal legges til rette for å utvikle, utforske, forvalte og formidle kunst og kultur, og for å utvikle et lønnsomt næringsliv som er internasjonalt konkurransedyktig – som en innovativ drivkraft for hele landet.

Hovedstadens sterke befolkningsvekst gjør det både mulig og helt nødvendig med en tilsvarende vekst i verdiskaping, næringsliv og arbeidsplasser. Flest mulig må bidra og lykkes i arbeidslivet. Derfor ønsker byrådet at Oslo skal være *talentenes og mulighetenes by*. For å nå dette målet, vil byrådet utvikle Oslos attraktivitet og profilere hovedstadens fortrinn som besøks- og næringsregion, nasjonalt og internasjonalt. Den næringspolitiske innsatsen skal målrettes mot kunnskapsarbeidere, kreative næringer og entreprenører, og tiltrekke etableringer og investeringer fra utlandet til Oslo. Byrådet skal styrke samarbeidet med næringsliv og kunnskapsinstitusjoner om tiltak for å få flere vekstbedrifter. Oslo kommune skal ha et tett samarbeid med byens kunnskapsmiljøer – universitet, høyskoler, forskningsmiljøer, privat næringsliv og statlige aktører. Kulturnæringene har en dobbeltrolle ved at de både bidrar med arbeidsplasser og verdiskaping, og

styrker byens attraktivitet. Byrådet har derfor et mål om at Oslo skal bli en ledende by i Norden for etablering og utvikling av festivaler, kulturarrangementer og som arbeidssted for nyskapende kunstnere. Byrådet vil bidra til å styrke samhandlingen for profilering av Oslo som besøks- og næringsregion. Oslo skal iverksette charteret for integrerende byer i tråd med politikken for OXLO – Oslo Extra Large, arbeidet for en raus og tolerant by, åpen for mangfoldets muligheter.

Oslo er landets kulturhovedstad, med et sammensatt tilbud av høy kunstnerisk kvalitet. Byen har aktive og engasjerte kulturbrukere, og tilbudet i Oslo skal være tilgjengelig for alle. Et mangfoldig og sterkt kulturliv og bærekraftige kulturnæringer gir hovedstaden et internasjonalt fortrinn. Kommunens tilskudd til kunst- og kulturtiltak er blant landets største, og omfatter både de etablerte kulturinstitusjonene, kulturattraksjonene og festivalene, og et mylder av enkeltforestil-

linger, konserter og andre arrangementer. Tilskuddene skal også bidra til nyskaping og eksperimentering. Det økonomiske bidraget styrker tilbudet og bredden, og gir grunnlag for høy deltakelse i kulturlivet.

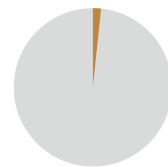
Oslo skal være en ledende by i forvaltning og formidling av kunstsamlinger. Edvard Munchs kunst er en viktig del av verdens kulturarv, og kommunen skal derfor etablere Lambda som nytt museum i Bjørvika. Lambda vil gi kunstsamlingene den synlighet og plassering som Munchs kunst fortjener. Økt konservering og styrket formidling og forskning skal gjøre at Munch-museet blir et av verdens mest respekterte museer.

Oslos nye hovedbibliotek i Diagonale og den fremtidige bibliotekstjenesten skal formidle litteratur, kultur, kunnskap og informasjon til et bredt publikum. Kommunen vil bidra til at barn og unge får gode muligheter til kunst- og kulturopplevelser i kulturarenaer som bibliotek, museer, teatre, musikkscener og i byens uterom. Gjennom å legge til rette for samarbeid mellom utøvere, kunstnere, utdanningsinstitusjoner og organisasjoner skal byens samlede ressurser utnyttes bedre. Dette vil omfatte videreutvikling av musikkfeltet og byens live-tilbud, for å bygge på posisjonen som internasjonal musikkhovedstad.

Opplevelse av byens middelalderhistorie vil styrkes ved gjennomføring av utviklingsplan for Middelalderbeltet, som også inngår i markeringen av hovedstads-

jubileet i 2014. Forslag til budsjett omfatter iverksetting av utviklingsplanen med en årlig avsetning på 6,5 mill. kroner og omhandler områdene Middelalderparken, Minneparken og Bispeborgen. Iverksetting av tiltak innen en forutsigbar årlig avsetning fra og med 2014 er en invitasjon til et bredere samarbeid om utvikling av dette byområdet. Middelalderbeltet er en arena for historieformidling, så vel som aktiv bruk for kulturaktiviteter og rekreasjon.

Eiendommer som er egnet som atelierer, produksjonslokaler eller til andre kulturformål skal i større grad stilles til rådighet for byens kunstnere og kulturturneringer. Oslos kirkebygg ivaretas og tilpasses det faktiske behov – kirkebyggene inngår i byens kulturarv og er verdifulle arenaer for lokale kulturarrangementer.

**OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:**

1,8%

BYRÅDETS MÅL:

- Oslo skal være en attraktiv by nasjonalt og internasjonalt
- Oslo skal ha et kunnskapsbasert næringsliv med høy verdiskapning
- Oslo skal være en ledende kunst- og kulturby
- Oslo skal tilby alle barn og unge kunstopplevelser og deltakelse i kreativt kulturliv
- Byrådet skal ivareta, optimalisere og realisere kommunens verdier i aksjeselskaper og foretak.

TILTAK:

- Etablere en målrettet satsing på internasjonale etableringer og investeringer i Osloregionen
- Utvikle strategier for å styrke Oslos attraktivitet som nærings- og besøksregion
- Etablere Oslo Extra Large (OXLO) business charter for næringslivet
- Bygge Diagonale som nytt hovedbibliotek, og utvikle fremtidens bibliotekstjenester
- Prosjekttere Lambda som nytt Munch-museum.

26

mill. til utvikling av
Middelalderbeltet
over fire år

Byen for alle

Byrådet utvikler tjenestetilbudet for å møte byens vekst. Alle skal gis mulighet til god helse og et godt liv i Oslo. Byrådet mener byen skal bidra til gode liv også for dem som i kortere eller lengre tid er avhengig av hjelp fra kommunen av helsemessige, sosiale eller økonomiske grunner. Alle har ansvar for eget liv, men byrådet vil bidra til å gi alle en mulighet til å klare seg selv. Oslo er en mangfoldig by med toleranse for at mennesker er forskjellige og med omsorg for de svakeste.

Oslos befolkning skal ha tilgang til akutt helsehjelp og gode legetjenester. Byrådet vil etablere en ny Storbylegevakt som gir Oslo en moderne legevakt med høy kompetanse. Legevakt på Aker vil i mellomtiden sikre tilstrekkelig kapasitet for Oslos voksende befolkning.

Oslo oppfyller Samhandlingsreformens intensjon. Folkehelseperspektivet er gjennomgående i tjenestene, det er etablert flere frisklivssentraler og prosjekter for å forebygge helse- og funksjonssvikt. Pasienter som skrives ut fra sykehus tas raskt imot, i gjennomsnitt etter mindre enn et halvt døgn.

Byrådet ønsker mer forebyggende arbeid og rehabilitering. Fleksibilitet i tjenestene og god dialog med fastlegene reduserer behovet for spesialisthelsetjenester. Gjennom innovasjon i tjenestene med nye arbeidsmåter, ny kompetanse og ny teknologi møtes fremtidens behov.

Oslo skal være en foregangskommune for samhandling. Samhandlingsarena Aker representerer en fornyelse av tjenestetilbudet i Oslo, og svarer til storbybefolkningens behov. Nært samarbeid mellom kommunen og sykehusene, høgskole- og universitetsmiljø, brukere og ansatte skal bidra til innovasjon og nyskaping.

Rehabilitering er et viktig satsingsområde for byrådet. Mange med nedsatt funksjonsevne er ikke syke eller pasienter, men trenger rehabilitering for å bedre sin evne til å mestre dagliglivets utfordringer. Byrådet vil rette oppmerksomheten mot mulighetene for forebygging, aktivisering, rehabilitering og tidlig intervensjon på alle nivåer i omsorgstrappen.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er ofte første møte med kommunen for barn og familier som trenger bistand, og kan bidra til at det gis et helhetlig og

samordnet hjelpetilbud. Alle skoler skal ha en åpen og tilgjengelig skolehelsetjeneste.

Å gi flere muligheten til å kunne delta i arbeidslivet og dermed kunne forsørge seg selv er et viktig mål for byrådet. For å oppnå målet vil aktive tiltak og vilkår for sosialhjelp prioriteres. Videre skal en utnytte mulighetene innenfor kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet. Byrådet vil fortsette satsingen på norskopplæring og kvalifisering med særlig vekt på yrkesrettet norskopplæring.

Byrådets mål er at flest mulig skal bli i stand til å eie sin egen bolig. Byrådet vil videreutvikle virkemidler i den sosiale boligpolitikken rettet mot dem som trenger det mest. Et sentralt virkemiddel er bruk av startlån fra Husbanken. Byrådet vil prioritere oppfølging i bolig for å hjelpe flere til en mer selvstendig bosituasjon og dermed kunne gjøre en boligkarriere. Byrådet vil følge opp boligbehovsplanen for vanskeligstilte og mennesker med nedsatt funksjonsevne. Flere boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne må tilrettelegges både i privat og kommunal regi. Byrådet vil legge til rette for prosjekter der beboere går sammen om å kjøpe/bygge egne samlokaliserte boliger og egne tilrettelagte boliger i etablerte boligområder.

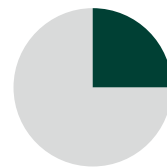
I tillegg til allerede avsatte 763 mill. kroner til anskaffelse av boliger til vanskeligstilte i økonomiplanen skal det frem til 2017 kjøpes minst 600 nye

kommunale leiligheter, med særlig vekt på å etablere spesialboliger til personer med dobbeltdiagnoser. Dette er et ledd i Tøyen-satsingen. Byrådet vil etablere kommunale boliger over hele byen.

Det skal legges ytterligere vekt på brukermidvirkning, ernæring og kvaliteten i tjenestene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

En kartlegging foretatt av Velferdsetaten viser at det til enhver tid er personer som i perioder er utestengt fra lavterskeltilbudene på grunn av trusler og vold. Byrådet vil i samarbeid med spesialisthelsetjenesten sette i gang arbeidet med å etablere et forsterket botiltak eller en institusjon – et såkalt «samhandlingshus».

Det er et viktig mål for byrådet å hjelpe flere i rusmiljøet ved å bedre deres livssituasjon, redusere rekrutteringen til miljøet og gjøre byen tryggere for alle. Sentrumsarbeidet, et samarbeid mellom kommunen, spesialisthelsetjenesten, politiet og frivillige aktører, skal derfor videreføres og utvikles videre. Å løse opp de åpne russcenene i Oslo sentrum står helt sentralt. Det vil være en fortsatt satsing på bo- og aktivitets-tilbud til denne gruppen kombinert med omsorgs- og helsetilbud.

OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:

25,2%

BYRÅDETS MÅL:

- Høy akuttberedskap og kvalitativt gode legetjenester
- Alle skoler skal ha en åpen og tilgjengelig skolehelsetjeneste
- Gi flere muligheten til å forsørge seg selv
- Hjelpe flere av kommunens vanskeligstilte til en mer selvstendig bosituasjon
- Løse opp åpne russcener i Oslo.

TILTAK:

- Etablere en moderne Storbylegevakt
- Utvide og styrke tilbudet ved helsestasjonene og skolehelsetjenesten
- Tilby gode kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram med særlig vekt på yrkesrettet norskopplæring
- Etablere flere tilpassede boliger og styrke booppfølging i de kommunale boligene
- Etablere et forsterket botiltak eller en institusjon – et såkalt «samhandlingshus».

36

mill. mer til booppfølging av vanskeligstilte i økonomiplanperioden

Ung by

Byrådet vil sikre gode oppvekstvilkår for alle byens barn og unge. Alle barnehager skal ha høy kvalitet og gi et godt pedagogisk tilbud. Det er spesielt viktig at alle barn i førskolealder lærer seg norsk, slik at de får en best mulig start i skolen. Tidlig og riktig innsats skal være førende for barnehagenes arbeid. Byrådet vil tilby plass til flere enn de som omfattes av lovfestet rett til barnehageplass. Samarbeid mellom skole og barnevern er avgjørende for at barn og unge skal sikres skolegang.

I Oslo finnes det mange gode barnehager, og foreldre er i stor grad fornøyd med tilbudet. Et godt pedagogisk tilbud i barnehagen har positiv effekt på barns senere læring. Ikke alle barnehager arbeider tilstrekkelig med læring og barns språkutvikling. Byrådet har igangsatt prosjekt Oslobarnehagen for å få et kvalitetsløft i barnehagene. Gjennom bedre opplæring og økt standardisering vil byrådet skape et betydelig kvalitetsløft i Oslos barnehager.

Et godt barnehagetilbud kan redusere sosiale forskjeller og sikre tidlig innsats for barn som trenger det. Byrådet vil bruke 50 mill. kroner de neste fire årene på en særskilt satsing for å styrke barnehagene og skolens bidrag til sosial mobilitet. Tiltakene omfatter utvikling av kartleggingsverktøy, språkstimuleringsmateriell og lederutdanning i barnehagene. Dette kommer i tillegg til den omfattende satsingen på kvalitet i Oslo-barnehagen de siste årene. Byrådet foreslår også å øke bevilgningen til Arbeidsplass-

basert barnehagelærerutdanning, slik at ett nytt kull kan starte hvert år i økonomiplanperioden.

Alle barn skal kunne norsk før skolestart, det er avgjørende for at eleven skal få fullt utbytte av undervisningen i skolen. I Oslo bor mange barn som har annet morsmål enn norsk, og mange av disse barna bor i områder der det er mangel på arenaer for å lære seg norsk. Barnehagen blir dermed barnas viktigste språkarena. Byrådet vil styrke språkarbeidet i barnehagen. Det er iverksatt tiltak for å styrke de ansattes norskerferdigheter og kompetanse om barns språkutvikling. Byrådet vil utvikle et digitalt verktøy for normert språkkartlegging fra 3 års alder, med tiltakspakker som sikrer målrettet oppfølging.

Tidlig innsats er avgjørende for barnas ferdigheter. Derfor er det viktig at flest mulig barn, spesielt de som har utfordringer, begynner tidlig i barnehage. Byrådet vil stimulere til økt deltakelse i barnehage, herunder

utvikling av felles strategi for rekruttering av barn til barnehage.

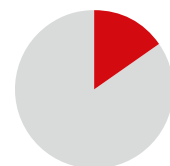
De senere årene har det vært sterk vekst i antall barn 1–5 år, samtidig som en stadig større andel av de foresatte ønsker barnehageplass. Selv med økt befolkning og etterspørsel, har kommunen kunnet tilby barnehageplass til alle barn med lovfestet rett. Siden 2008 har antallet som går i barnehage økt med over 4 400 barn. Ved årsskiftet 2012/13 hadde 36 000 barn plass i Oslos barnehager. Dekningsgraden for barn i alderen 1–5 år har økt fra 76,9 prosent i 2006 til 85,3 prosent i 2012. I kommende økonomiplanperiode har byrådet mål om å tilby barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass. Totalt for planperioden legger byrådet opp til nettoetablering av 2 870 nye barnehageplasser og etablering av 3 300 plasser i privat regi. Kommunale barnehagebygg skal være av god kvalitet, til rett kostnad og i samsvar med bystyrets vedtak om miljøkrav ved rehabilitering og nybygging.

Byrådet er opptatt av forebyggende arbeid og differensierte tilbud i barnevernet. «Sammen lager vi et trygt Oslo» (SaLTo-modellen) bidrar stadig til at ungdomskriminaliteten er lav og vi har færre gjengangere. Byrådet vil fortsatt prioritere dette arbeidet. Gode rammevilkår for frivillig sektor og satsing på gode rusfrie og trygge kultur- og fritidstilbud for barn og unge prioriteres. Barnevernet skal legge vekt på tidlig innsats,

skolegang og ettervern. Kompetansehevingen i barnevernet videreføres, bl.a. gjennom overordnet opplæringsplan. Et godt samarbeid mellom skole, barnehage og barnevern er viktig for at det enkelte barn skal få riktig hjelp. Samarbeidet skal styrkes ved aktiv bruk av samarbeidsavtaler mellom aktørene. Barn med tiltak i barnevernet skal få opplæring eller alternativ skolegang hvis de ikke kan nyttiggjøre seg det ordinære skoletilbudet.

Byrådet vil prioritere lavterskel helsetjenester til barn og unge.

Familier med lav inntekt vil fortsatt subsidieres for kostnader ved barns deltakelse i barnehage, aktivitets-skole, fritidsaktiviteter og ferietilbud. Det skjer via kommunens inntektsgraderte ordninger, gratis ferie- og fritidstilbud og skjønnsmåling av sosialstønad hvor barns behov legges til grunn.

OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:

15,4%

BYRÅDETS MÅL:

- Alle barn skal kunne norsk før skolestart
- Alle ansatte i barnehagene skal ha gode norsksferdigheter og kunnskaper om barns språkutvikling
- Det skal tilbys barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass
- Et kompetent barnevern skal gi hvert enkelt barn riktig hjelp
- Gode forebyggende barne- og ungdoms-tiltak.

TILTAK:

- Styrke barnehagen som læringsarena
- Kartlegge barns norsksferdigheter i barnehagen og gjennomføre tiltak for de som trenger ekstra språkhjelp
- Styrke barnehageansattes kompetanse gjennom Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, lederprogram for styrere og kurs i språkarbeid og barns språkutvikling
- Sikre at barn med tiltak i barnevernet får tilstrekkelig skolegang
- Videreutvikle «Sammen lager vi et trygt Oslo» (SaLTo) modellen.

50

mill. til tiltak for økt sosial mobilitet i barnehage og skole de neste fire årene

Byen for de eldre

Fremtidens eldreomsorg krever innovasjon, nye ideer og bedre løsninger. Målet er at eldre skal kunne oppleve friheten ved å være selvhjulpne. De skal også være trygge på å få hjelp når de trenger det. Byrådet vil skape tjenestene sammen med brukerne, mobilisere lokalsamfunnet og bruke ny teknologi. I Oslo skal eldre møte tiltak som forebygger og fremmer en aktiv hverdag. Byrådet vil at Oslo skal være en foregangsby for kvalitet i eldreomsorgen.

Oslo skal være en by som verdsetter at eldre jobber lengre og deltar aktivt i frivillig arbeid. Byen vil de neste årene oppleve en sterk vekst i antall personer over 67 år. Disse er en betydelig ressurs for byen. Mange vil stå i arbeid etter ordinær pensjonsalder. De stiller opp som frivillige i ulike sammenhenger, og ikke minst er de en støtte for familie og venner. Samtidig vil noen eldre ha behov for kommunale helse- og omsorgstjenester.

Eldres behov og forventninger endres, derfor må vi utvikle og tilpasse tjenestene. Vi må i større grad åpne opp for samarbeid med lokalsamfunn og frivillige miljøer. Byrådet ønsker å legge til rette for at eldre skal kunne mestre hverdagen i eget hjem så lenge som mulig. Hverdagsrehabilitering hjemme hos brukerne i vante omgivelser er derfor sentralt, dessuten bruk av ny velferdsteknologi. For å få til dette er det behov for å fornye og videreutvikle byens seniorsentre og hjemmetjenestene. Den enkelte skal i størst mulig grad utnytte sine

egne evner, ressurser og muligheter til å fungere godt i hverdagen.

I dag er de fleste eldre i stand til å ordne seg en bolig som er tilrettelagt for alderdommen. Byrådet vil være pådriver for en byutvikling som tar høyde for de behov en ny eldregenerasjon har. Lettstelte leiligheter lokalisert i områder med et godt nærmiljø og med en god kollektivdekning er viktig. Det er også behov for flere prosjekter der det er knyttet ulike servicefunksjoner til leilighetene, som beboerne kan bruke og kjøpe etter behov. Gode treffsteder i nærmiljøet som er innbydende også for eldre, betyr mye for å motvirke ensomhet. Byrådet legger vekt på å skape kontakt mellom generasjonene.

Omsorg+ er kommunens boligtilbud for eldre som trenger mer trygghet eller hjelp til å skaffe seg egnet bolig. Slike leilighetskompleks har døgnbemannet resepsjon og husverttjeneste, aktivitetssenter, treningsrom, tilbud om middagsservering alle dager og en aktiv bruk av velferdsteknologi. I Oslo er det

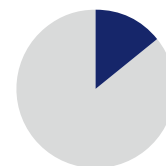
nå etablert over 500 Omsorg+ boliger, og det er et mål å bygge ytterligere 500 i løpet av økonomiplanperioden. Målet er totalt 1500 Omsorg+ boliger innen 2020. Omsorg+ kan eies og drives av kommunen selv, eller av ideelle og private aktører.

Byrådet vil i større grad ta i bruk ny teknologi i eldreomsorgen og i tjenestene. Velferdsteknologi verken kan eller skal erstatte menneskelig omsorg, men den kan forsterke sosiale nettverk og sikre bedre samspill med tjenester, nærmiljø og familie. Velferdsteknologi kan også frigjøre tid for ansatte til menneskelig kontakt og fellesskap med brukerne. Gjennom et samarbeid med Universitetet i Oslo, styrker Byrådet satsningen på bruk og utvikling av velferdsteknologi. Dette skjer både i Omsorg+ leiligheter og i private hjem til brukere av hjemmetjenestene.

Det er anslått at det i Oslo er 7 500 personer med demens. Halvparten bor hjemme. Forekomsten av demens vil øke med økt levealder. Hjelp som gjør det mulig å bo hjemme lengst mulig, er særlig viktig for å skape de beste forutsetninger for fortsatt å kunne leve gode liv også med en demenssykdom. Sykdommen vil for mange pårørende oppleves som krevende. Byrådet arbeider derfor med å bygge opp et godt og variert dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer som har demens. Personer med demens skal ha en menings-

full hverdag. Tilbudet skal dessuten støtte og veilede deres pårørende.

Noen eldre vil på et tidspunkt ha behov for pleie døgnet rundt. Da skal man være trygg på at man får en sykehjemsplass. Byrådet forutsetter at beboere på sykehjem får bestemme over egen hverdag, og at de på sykehjemmet skal være en del av et hverdagsliv som er gjenkjennelig. I 2014 fullføres avviklingen av dobbelttrommene på langtidsavdelingene i byen. Alle som bor fast på sykehjem i Oslo, skal få mulighet til å bo på enerom dersom de ønsker det. Mange av byens sykehjem trenger å moderniseres. Byrådet arbeider aktivt med å oppnå målet med å totalrehabiliterer 2500 sykehjemsrom innen 2022.

OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:

14,2%

BYRÅDETS MÅL:

- Oslo skal ha en innovativ eldreomsorg som forebygger og fremmer god helse
- Byens seniorsentre skal være attraktive treffsteder og gi god og aktuell informasjon
- Flere eldre skal kunne mestre egen hverdag og kunne bo hjemme lengst mulig
- Oslo skal ha en god demensomsorg som gir de syke en meningsfull hverdag, og som dessuten avlaster og veileder de pårørende
- Beboere på sykehjem skal kunne leve et hverdagsliv som er gjenkjennelig for dem.

TILTAK:

- Styrke brukermedvirkning i tjenestene, samarbeide med frivillige i lokalmiljøene og ta i bruk ny velferdsteknologi i kommunens tjenestetilbud
- Stimulere tiltak på seniorsentrene som fremmer en aktiv alderdom gjennom bl.a. trening, kunnskapstilegning, fellesskap og kulturopplevelser.
- Bygge flere Omsorg+ boliger, blant annet i samarbeid med ideelle og private aktører
- Bygge ut varierte dagaktivitetstilbud for personer med demens som bor hjemme, samt støtte og veilede pårørende
- Starte prosess med moderniseringen av to sykehjem i året og avvikle dobbelttrommene for dem som bor fast på sykehjemmene.

3 mrd. til bygging
av sykehjem
og Omsorg+
i økonomi-
planperioden

Blå-grønn by

Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby. Handlingsplan for miljø og klima ble vedtatt i 2012 og legger klare føringer for kommunens arbeid. Byrådet vil satse på energi-effektivisering og fornybar energi, og det skal være enkelt for byens innbyggere å velge miljøvennlige løsninger. Oslo skal være verdens vinterhovedstad. Markagrensen skal bevares, befolkningen skal ha god tilgang til grøntarealer og idrettsanlegg. Byen skal være ren og brukervennlig med vekt på universell utforming.

Oslo er en mangfoldig by med Marka, strendene, kystlinjen, bykjernen og parkene. Byrådet vil at innbyggerne skal oppleve Oslo som en god by å bo i med brukervennlige byrom. Byen skal være ren, trivelig og velholdt. Her har Ruskenaksjonen en viktig rolle. Byrådets innsats på forsterket renhold skal kombineres med fokus på vedlikehold av parker, idrettsanlegg, gater og veier. Byrådet ønsker byrom som er tilrettelagt for både rekreasjon og aktivitet. Derfor er etableringen av gode nærmiljøanlegg en viktig oppgave.

Smestad gjenbruksstasjon bygges i 2014 og vil kunne tas i bruk i 2015. Denne vil bidra til en økning i materialgjenvinningen. Behandlingsanlegget for matavfall i Nes kommune som produserer biogass og biogjødsel har vært i drift i hele 2013. Det er planlagt full produksjon i 2014. Biogass fra anlegget går primært til drivstoff for busser og renovasjonsbiler, og er et viktig ledd i arbeidet for klimanøytrale trans-

portløsninger. Biogjødsel fra anlegget benyttes som et alternativ til kunstgjødsel. Byrådet er videre opptatt av å sikre en forsvarlig håndtering av farlig avfall.

Byrådet vil kartlegge Oslos potensial for produksjon av fornybar energi, og videreutvikle kommunens rolle fra avfallsbehandler til produsent av fornybar energi. Bystyret har en målsetting om at alle oljefyrer i hele byen skal fases ut innen 2020. Tilskudd for fjerning av oljefyrssystemer fra Klima- og energifondet er et viktig virkemiddel for å oppnå denne målsettingen. Målet er å halvere klimagassutslipp innen 2030 i forhold til 1991-nivå. Gjennomføringen av tiltakene i Handlingsplan for miljø og klima vil stå sentralt i kommunens miljøsatting i økonomiplanperioden. Alle kommunes virksomheter skal være miljøsertifisert.

Tilgang til grøntområder og muligheter for et mangfold av fysisk aktivitet er viktig. Byrådet vil arbeide for å etablere en mest mulig sammenhengende kyststi

langs fjorden, og vil fortsette arbeidet med ny fjordbruksplan i 2014.

Byrådet vil videreføre det gode samarbeidet med idretten, og vektlegge idrettens egne anbefalinger når nye idrettsanlegg skal planlegges. Idrettsanlegg representerer store verdier, og byrådet vil prioritere vedlikehold av disse. Byrådet er opptatt av å sikre gode rammevilkår for idretten, og det er viktig at byrommene, friluftsområdene og idrettsanleggene er godt tilrettelagt for fysisk aktivitet og helsefremmende utfoldelse. Ved rehabilitering og bygging av nye anlegg vil byrådet vektlegge universell utforming. Byrådet vil i 2014 begynne med tilrettelegging for VM i skiskyting i 2016. Bystyret har sendt søknad om statlig garanti for vinter OL og PL i 2022 med Oslo som vertsby. Avhengig av statens behandling av søknaden vil arbeidet med OL kunne legge sterke føringer på byutviklingen i årene fremover.

Byrådet vil arbeide for å sikre at Oslo overholder krav til luftkvalitet, og iverksette tiltak for å bidra til en reduksjon i luftforurensingen. Piggdekkgebyret er et viktig miljøtiltak for å redusere mengden svevestøv. Samtidig vil vi arbeide videre med å prøve ut alternativer for å redusere bruken av veisalt. Byrådet vil fortsette dialogen med statlige myndigheter om tiltak for å redusere luftforurensning.

For å sikre god vannkvalitet og sikkerhet tilknyttet vannleveransene er Oslo avhengig av god kvalitet på vannledningsnettet. Prosjektet Midgardsormen ferdigstilles i 2014 og vil bidra til en oppgradering av avløpsnettet i indre by. Den planlagte utvidelsen av Bekkelaget renseanlegg vil også bidra til å forhindre at forurenset avløpsvann renner ut i elver og vassdrag. Kapasitetsøkningen på avløpssiden vil gi betydelige miljøgevinster for byen.

Byrådet vil fortsette arbeidet med utvikling av grøntkorridorer, og gjenåpning av elver og vassdrag. Som følge av befolkningsveksten og de forventede klimautfordringene har byrådet igangsatt arbeidet med en langsiktig strategi for bedre overvannshåndtering.

OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:

6,6%

BYRÅDETS MÅL:

- Rene, brukervennlige, attraktive og vedlikeholdte byrom
- Effektiv ressursutnyttelse og kretsløpsbasert avfallshåndtering
- God tilgang til grøntområder og anlegg for idrett, rekreasjon og fysisk aktivitet
- God luftkvalitet, rent vann og reduserte klimagassutslipp
- Forvalte Oslos biologiske mangfold og kulturlandskap på en bærekraftig måte.

TILTAK:

- Prioritere renhold av parker, grøntområder, veier og fortau
- Ferdigstille ny gjenbruksstasjon på Smestad, som vil bidra til økt andel avfall til materialgjenvinning
- Utvide åpningstider på ishaller og utebad
- Revidere tiltaksutredning for luftkvalitet, ferdigstille Midgardsormen, og igangsette arbeidet med Voldsløkkatunnelen
- Gjenåpning av elver og vassdrag, videreutvikle grøntkorridorer samt følge opp forvaltnings- og skjøtselsplaner for naturreservater og miljøparker.

95

mill. til renhold av
parker, grøntområder,
veier og fortau i 2014

Bærekraftig bytransport

Oslo skal være en miljøby med god mobilitet og en effektiv kombinasjon av transportformer. Nøkkelen til å nå Oslos ambisiøse klimamålsettinger er å gjøre det enkelt å velge kollektivtransport og prioritere klimanøytrale transportløsninger. Byrådet vil gjennomføre en betydelig kollektivsatsing, anskaffe ny trikkepark og oppgradere infrastruktur for trikk og T-bane. Sykkelsatsingen fortsetter i 2014, og byrådet utarbeider ny sykkelstrategi.

Befolkningen i Oslo forventes å øke i årene som kommer. En betydelig satsing på tiltak rettet mot gående, syklende og kollektivreisende er derfor avgjørende for å svare på befolkningens transportbehov. Dette er viktig for å nå Oslos mål om 50 prosent reduksjon i utslipp av klimagasser innen 2030.

Kollektivreiser står for 45 prosent av motoriserte reiser i Oslo. For å stimulere til økt bruk av kollektivtransport vil byrådet i 2014 videreføre lav pris på månedskort. Byrådet vil i 2014 øke kommunens tilskudd til kollektivtrafikken, utvide kollektivtilbudet, og arbeide videre med vedlikehold og oppgradering på T-banen. Bygging av Lørenbanen startet opp i 2013, og vil være ferdig bygget i 2016. Banen vil øke totalkapasiteten i T-banenettet. Den gjør det dermed mulig å doble antall avganger på Østensjøbanen, som rehabiliteres fra 2015. Byrådet vil fornye trikkeparken med moderne trikker som vil gi plass til flere passasjerer. Oppgradering av

trikkeinfrastrukturen vil øke kvaliteten på trikketilbudet. Eksisterende trikkenett skal utvides for å betjene byutviklingsområdene i Bjørvika.

Byrådet ønsker at veksten i persontransporten skal tas via kollektivtrafikken. Det vil bli gjennomført tiltak for å øke fremkommeligheten for trikk og buss i Oslo. Mindre stans og kortere reisetid vil gjøre det mer attraktivt å reise med buss og trikk. Det blir dessuten stadig mer enkelt og brukervennlig å reise kollektivt. Billetter og månedskort kan enkelt kjøpes gjennom Ruters app via smarttelefoner. I tillegg vil det i løpet av 2014 tilbys teledækning gjennom et 4G-nett i Oslos T-banetunneler. Av hensyn til bedre fremkommelighet skal gateparkeringsplasser reduseres, og det skal legges til rette for økt parkering i parkeringshus.

Det er viktig å ha en regional tilnærming til mobilitetsutfordringene i hovedstadsområdet. For å legge til rette for økt kollektivandel vil byrådet arbeide

for å etablere innfartsparkering ved knutepunkter og jernbanestasjoner. Dette må sees i sammenheng med det regionale plansamarbeidet.

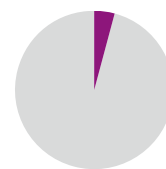
Byrådet vil videreutvikle fergetrafikken i fjordbyen. Båttilbudet til øyene i Oslofjorden vil få bedre tilgjengelighet ved at kaien flyttes fra Vippetangen til Rådhuskaia i 2014.

For å øke sykkelandelen har byrådet stort fokus på tilretteleggingen for syklister. Arbeidet med ny sykkelstrategi vil fortsette i 2014. Utbyggingen av hovedsykkelveinettet videreføres, og det skal investeres 528 mill. kroner i perioden 2014–2017. Byrådet vil også sørge for godt vintervedlikehold av de viktigste sykkeltraseene, og opprette flere sykkelparkeringsplasser i sentrum.

Klimanøytrale transportløsninger skal prioriteres for å redusere klimagassutslipp, og bidra til bedre luftkvalitet. Satsingen på el-biler fortsetter ved at det etableres 200 nye ladestasjoner i 2014. Byrådet vil fortsette arbeidet overfor staten for et gunstig og forutsigbart avgiftsregime for miljøvennlige kjøretøy. Som et ledd i HyNor-satsingen drives forsøk med hydrogenbusser i ordinær rutetrafikk. Biogass fra Oslos matavfall benyttes som drivstoff i transportsektoren. Byrådet vil fase inn krav om nullutslippsteknologi eller biodrivstoff for busser som betjener ruter i Oslo. I lokal drosjeforskrift er det stilt miljøkrav til drosjenæringen. Byrådet vil

fortsette arbeidet med utskifting av kommunens bilpark for å nå målet om at alle kommunens biler innen 2015 skal bruke nullutslippsteknologi.

Byrådet vil overføre mer gods fra vei til sjø og bane. Alnabruterminalen er landets viktigste stykkgodsterminal, og Oslo havn er landets viktigste importhavn. Byrådet vil legge til rette for at Oslo havn utvikler seg til en moderne og arealeffektiv havn og at skip som legger til kai i Oslo kan benytte landstrøm. Dette vil bidra til reduksjon av klimagassutslipp og lokal luftforurensning. Byrådet ønsker å legge til rette for miljøvennlig varedistribusjon. Prosjektet Grønn Bydistribusjon skal utvikle løsninger for en mer effektiv og miljøvennlig varedistribusjon i sentrum.

OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:

4,2%

BYRÅDETS MÅL:

- Redusere Oslos klimagassutslipp med 50 prosent innen 2030 i forhold til 1991-nivå
- Brukervennlig, effektivt, kapasitetssterkt og pålitelig kollektivtilbud
- Prioritering av klimanøytrale transportløsninger
- Enkelt og trygt å gå og sykle i Oslo
- Mer miljøvennlig godstransport.

TILTAK:

- Fortsette satsingen på kollektivtrafikk og videreføre lav pris på månedskort
- Anskaffe ny trikkepark og gjennomføre nødvendige oppgraderinger av infrastruktur for trikk og T-bane
- Implementere nullutslippsstrategi med etablering av ytterligere 200 el-bil ladeplasser i 2014, og videreutvikling av byrådets hydrogensatsing
- Betydelig satsing på å bygge ny sykkelinfrastruktur, og utarbeide ny strategi for sykling i Oslo
- Tilrettelegge for en arealeffektiv havn med tilbud om landstrøm samt prioritere miljøvennlig varedistribusjon.

1,6

mrd. til drift av kollektivtransport i 2014

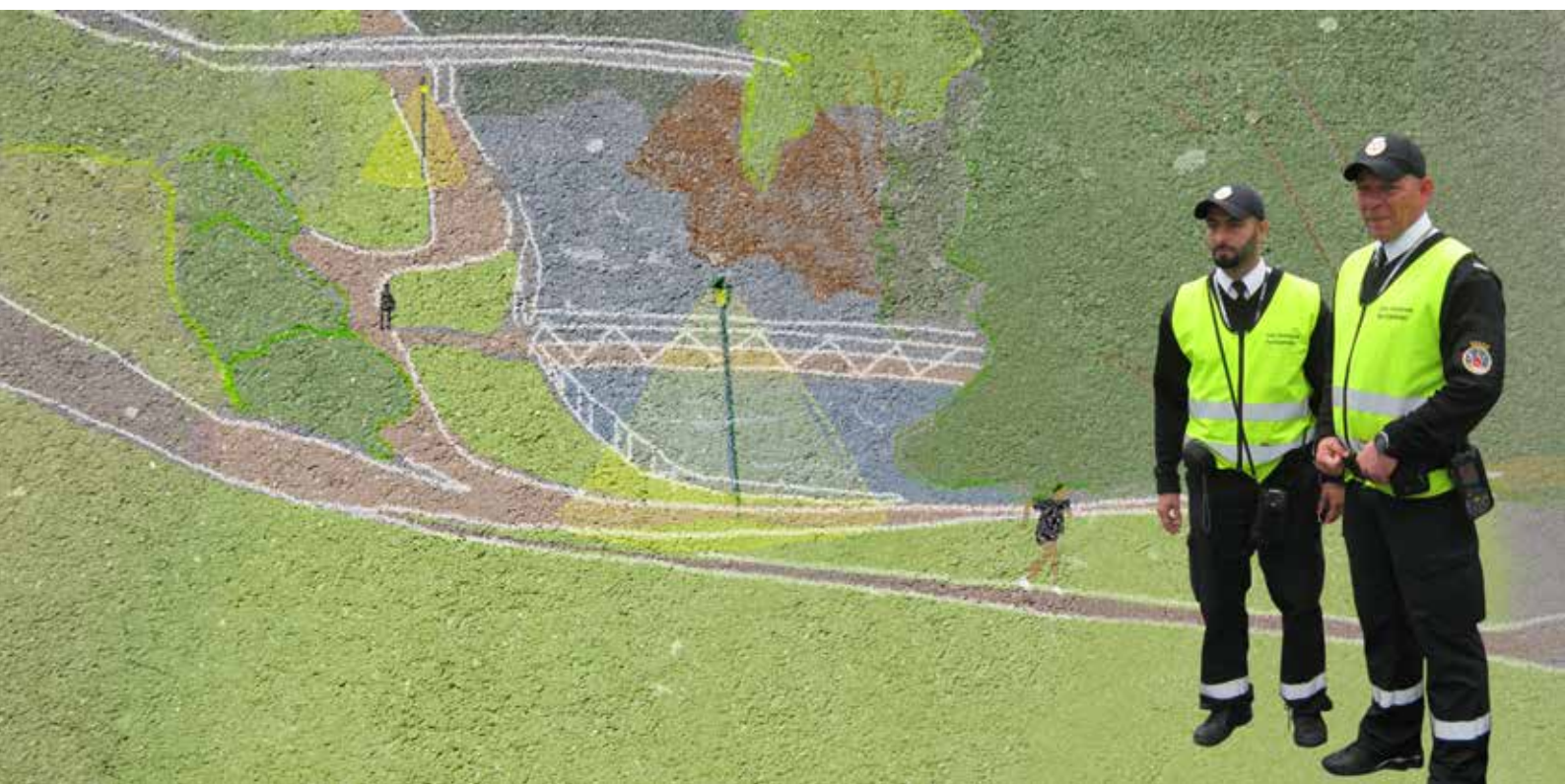
Trygg og velorganisert by

Oslo skal være en trygg by med en høy beredskap der innbyggerne er sikret hjelp og viktige tjenester ved brann, ulykker og andre uønskede hendelser. Byrådet vil arbeide for trygge offentlige rom og sikre at kommunen er forberedt på nye utfordringer i forbindelse med klimaendringer og ekstremvær. Oslo skal være en åpen og tilgjengelig servicekommune med bedre og mer brukerorienterte tjenester.

Oslo skal være en trygg by. Etableringen av Oslovakter har vært vellykket, og byrådet viderefører ordningen i 2014. Grünerløkka, Tøyen og Grønland er prioriterte områder. Byrådet etablerer foreløpig en trygghetsindeks i fem bydeler, for å kartlegge hvor det er behov for ekstraordinære trygghetstiltak. Trygghetsindeksen skal være en kombinasjon av politiets krimstatistikk og årlige spørreundersøkelser blant befolkningen. Arbeidet med satsningen på gjennomføring av belyningsplanen er et viktig tiltak som vil bidra til en tryggere by. Sentrumsprosjektet vil bli videreført for å sikre langvarig effekt av arbeidet med å fjerne de åpne russceneene i Oslo sentrum. Det forebyggende arbeidet i SalTo-samarbeidet (Sammen lager vi et tryggere Oslo) gir gode resultater og vil bli videreført og videreutviklet. Byrådet har også satt i gang et arbeid med å kartlegge trafiksikkerhetstiltak på samtlige skoleveier i Oslo. Satsing på et velfungerende nattbusstilbud er også et trygghetsskapende tiltak.

SALUTT-prosjektet, «Sammen lager vi utelivet tryggere», har vært vellykket. Prosjektets formål er å redusere og forebygge overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og ordensforstyrrelser ved å ha en positiv dialog med utelivsbransjen, opplæring av bransjen, samt økt kontroll og tilsyn. Byrådet foreslår å videreføre og utvide SALUTT. Det skal i tillegg gjennomføres publikumsundersøkelser som måler trygghetsfølelsen til Oslos befolkning i tilknytning til utelivet.

Alle kommunens virksomheter skal utarbeide og oppdatere egne beredskapsplaner. God styring og kontroll, sammen med regelverk, rutiner og god sikkerhetskultur er nødvendige forutsetninger for et godt beredskapsarbeid. Det er derfor viktig at kommunen i det daglige arbeidet har et særskilt fokus på forebyggende arbeid, utforming av gode risikovurderinger, godt planverk og jevnlig øvelser. Byrådet vil i 2014 styrke beredskapsfunksjonen i Oslo kommune for å

være bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer knyttet til miljø, sterk befolkningsvekst, sårbar infrastruktur og alvorlige uønskede hendelser.

Klimaendringer kan bidra til mer ekstremvær. Dette vil kunne medføre fremtidige utfordringer for den kommunale beredskapen. For å håndtere mer ekstremvær har byrådet blant annet igangsatt et eget overvannsprosjekt.

Byrådet vektlegger viktigheten av høy kompetanse i Brann- og redningsetaten, og at etaten besitter beredskapsmateriell med god standard. Arbeidet med etablering av ny hovedbrannstasjon vil være høyt prioritert i 2014. Tilsynet med gamle bygårder skal styrkes, og området «urban redning» skal videreutvikles slik at kommunen er bedre rustet til å møte redningsutfordringene til en moderne storby. Forebyggende arbeid er spesielt viktig, og brannvernet overfor særskilte utsatte grupper må styrkes. Dette inkluderer eldre, rusavhengige og personer med dårlig boevne.

Oslo skal være en åpen og tilgjengelig servicekommune. Byrådet startet i 2013 en helhetlig satsing på elektroniske tjenester. Å gjøre elektronisk kommunikasjon til den primære kanalen for dialog mellom innbyggerne og kommunen er et viktig politisk mål. I 2014 skal det arbeides med å tilgjengeliggjøre nye elektroniske tjenester for innbyggere og næringsliv

innenfor områdene barnehagesøknader, plan- og byggesaker, skjenkebevilging og tjenester fra Kemneren.

Kommunen må til enhver tid sette i verk hensiktsmessige sikkerhetstiltak knyttet til ivaretagelse av organisatorisk, fysisk og systemteknisk sikkerhet. Utstrakt bruk av IKT-løsninger innebærer at informasjonssikkerhetsarbeidet får økt oppmerksomhet. Forebygging og håndtering av kritiske hendelser er sentralt. Dette avhenger av god risikoforståelse, godt planverk og jevnlig øvelser.

Kommunens lederskap skal kjennetegnes av resultatorientering, gjennomføringskraft, omstilling og utvikling. Instruks for virksomhetsstyring vil sammen med rammeverk for internkontroll og risikostyring være viktige virkemidler for bedre styring og kontroll med kommunens samlede virksomhet og dermed bidra til bedre tjenester.

OMRÅDETS
ANDEL AV
BUDSJETT 2014:

6,8%

BYRÅDETS MÅL:

- Oslo skal ha trygge offentlige byrom
- Oslo skal være en trygg hovedstad med en velfungerende og bærekraftig utelivsbransje
- Kommunen skal ha god beredskap mot hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon
- Kommunen skal ha god beredskap mot brann og uønskede hendelser
- Kommunen skal tilby effektive og brukerorienterte tjenester.

TILTAK:

- Iverksette tiltakene i belysningsplanen, og videreføre ordningen med Oslovakter for nærmiljøpatruljering
- Videreføre SALUTT-prosjektet og videreutvikle samarbeidet med utelivsbransjen
- Styrke beredskapsfunksjonen for å møte utfordringer knyttet til sterk befolkningsvekst og sårbar infrastruktur
- Prioritere brannsikring av omsorgsboliger, gamle bygårder og fredet bebyggelse.
- Utvikle og tilgjengeliggjøre nye elektroniske tjenester, digital kommunikasjon og selvbetjening på nett.

88

mill. til tiltak for en tryggere by i 2014

Økonomiplan 2014–2017

Oslo er en by i kraftig vekst og antall innbyggere i Oslo forventes å øke med 52 000 i kommende økonomiplanperiode. Dette medfører vekst i kommunens tjenesteproduksjon og Oslo kommune gjør store investeringer i skoler, barnehager og kollektivtrafikk. Allerede i 2014 skal det brukes 3,7 mrd. kroner til skolebygg. Kommunen har også en sterk økning i pensjonskostnadene. Hovedutfordringene for kommunens økonomiske handlegfrihet de neste fire årene er derfor at en stadig større andel av kommunens frie inntekter må benyttes til å dekke finans- og pensjonskostnader. Det reduserte økonomiske handlingsrommet i økonomiplanperioden, på ca. 1,2 mrd. kroner, må i praksis dekkes inn med rammereduksjon i driften.

Rammebetingelser

Rekordstor befolkningsvekst

Oslo vokser, og folketallet økte med 10 681 i løpet av 2012, en vekst på 1,7 prosent. Befolkningsveksten skyldes både at det var mange flere fødte enn døde og stor netto innflytting. Nesten 45 400 flyttet inn til Oslo i 2012 og nesten 40 300 flyttet ut. I tillegg er det årlig over 80 000 personer som flytter internt i Oslo.

Oslo har ca. 12 prosent av landets befolkning, og byen har de senere årene hatt en sterkere befolkningsvekst enn landet for øvrig. I perioden 2009–2012 hadde Oslo 19 prosent av den samlede befolkningsveksten i Norge. Spesielt i barnebefolkningen har Oslo hatt betydelig sterkere vekst enn landet for øvrig. I perioden 2009–2013 kom 52 prosent av den nasjonale veksten i 0–15-åringer i Oslo.

Befolkningsfremskrivningene

Når kommunen planlegger sine investeringer og tjenesteproduksjon, tas det hensyn til forventet befolkningsut-

vikling fremover i tid. Oslo kommune oppdaterer sine befolkningsfremskrivninger hvert år og lager tre alternative baner for befolkningsutviklingen ut fra ulike forventninger om vekst. Befolkningsveksten er i alle de tre banene betydelig, og varierer fra 129 000 til 270 000 frem til 2030. Befolkningsveksten i middelalternativet er 207 000, og dette gir en befolkning i Oslo på i overkant av 830 000 i 2030. Den gjennomsnittlig årlige veksten i middelalternativet er på nesten 13 000 innbyggere.

Fremskrivningen er usikker. Det er spesielt innflyttingen fra utlandet som har vist seg å variere fra år til år. Utviklingen i innflyttingen fra utlandet vil derfor være avgjørende for hvor kraftig veksttakten blir frem mot 2030.

Tabell 1 viser Oslos befolkning fordelt på aldersgrupper pr. 1. januar 2009 og 2013 samt forventet antall i 2017 og 2030.

Antall barn i grunnskolealder forventes å stige noe raskere enn veksten i samlet befolkning for perioden

Tabell 1: Folketall etter alder 2009–2030. Faktisk og fremskrevet

Alder	Folketall		Fremskrivninger		Endring		
	2009	2013	2017	2030	2009–2013	2013–2017	2017–2030
0–5	47 664	51 694	54 090	66 718	8%	5%	23%
6–15	56 188	60 838	67 141	82 558	8%	10%	23%
16–18	16 536	17 082	18 572	22 608	3%	9%	22%
19–66	395 539	430 613	465 439	564 539	9%	8%	21%
67–79	36 134	41 420	50 155	64 549	15%	21%	29%
80–89	19 111	17 526	15 797	25 760	-8%	-10%	63%
90+	4 303	4 793	4 770	4 424	11%	0%	-7%
SUM	575 475	623 966	675 964	831 156	8%	8%	23%

frem til 2017, mens veksten av barn i barnehagealder ventes å bli noe svakere enn samlet befolkningsvekst frem til 2017. I perioden 2017–2030 forventes antallet barn 0–5 år og 6–15 år å vokse i samme takt som befolkningen samlet. Befolkningen i aldersgruppen 80–89 år forventes å bli redusert frem til 2017 for deretter å vokse kraftig frem til 2030. Dette henger sammen med de store barnekullene fra etterkrigsårene.

Andelen av befolkningen som er i yrkesaktiv alder er forventet å holde seg relativt stabil i hele perioden.

Finansiering av kommunens virksomhet

Oslo kommune har et driftsbudsjett i 2014 på 49 mrd. kroner. I underkant av $\frac{3}{4}$ av inntektene kommer fra skatt og rammetilskudd (frie inntekter) som forventes å utgjøre 36 mrd. kroner. Resten av inntektene kommer i hovedsak fra brukerbetaling, øremerkede tilskudd fra staten og refusjon for merverdiavgift. Tabell 2 viser fordelingen av kommunens driftsinntekter i 2014. I oversikten er det sett bort fra internhandel.

Tabell 2: Kommunens driftsinntekter 2014 i mrd. kroner

	2014
Skatteinntekter, rammetilskudd mv.	36,5
Andre inntekter	12,8
Sum driftsinntekter	49,3

Oslo er i større grad enn gjennomsnittskommunen finansiert med skatteinntekter fra egne innbyggere og Oslos samlede inntekter kan således variere forholdsvis mye. Utviklingen i konjunkturer, skattesystem, skatteregler og svingninger i aksjekursene som får konsekvenser for innbyggernes skattbare inntekt er alle faktorer som påvirker Oslo kommunes skatteinntekter. Skatteinntektene i Oslo er mer konjunkturfølsomme enn i de fleste andre kommuner, og variasjon i skatteinntekter fra år til år kan være betydelig.

Demografiske forhold og utviklingen i disse påvirker både kommunens inntekts- og utgiftsside. På inntektssiden avhenger kommunens skatteinntekter hovedsakelig av antall innbyggere i yrkesaktiv alder og deres sysselsettingsgrad og inntektsnivå. Rammetilskuddet bestemmes av antall innbyggere og deres aldersfordeling og sosioøkonomiske sammensetning.

Størrelsen på rammetilskuddet fra staten avhenger av Stortingets beslutning om rammer, Oslos egen befolkningsutvikling og endringer i inntektssystemet. Staten utjevner en stor del av forskjellen i skatteinntekter mellom landets kommuner. Kommuner med skatteinntekter pr. innbygger under landsgjennomsnittet får økt rammetilskudd, mens kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet får redusert rammetilskudd. I 2012 ble Oslo trukket 3,7 mrd. kroner i rammetilskudd som ble fordelt til resten av landet. Trekket tilsvarer nesten 6 000 kroner pr. innbygger i Oslo.

Løpende inntekter benyttes til kommunens tjenesteproduksjon, men det er stor variasjon i hvordan ulike tjenester finansieres. Mange tjenester er i hovedsak finansiert ved kommunale bevilgninger, mens andre i stor grad er finansiert ved øremerkede tilskudd fra staten eller brukerbetaling. Innenfor vann-, avløps- og renovasjonssektoren (VAR) blir gebyrinntektene utelukkende brukt til drift og investeringer i sektoren og dekker alle utgifter. I kollektivtrafikken utgjør billettinntektene om lag halvparten av inntektene mens resten av inntektene i hovedsak kommer fra tilskudd fra Oslo kommune, Akershus fylkeskommune og staten, samt bompenger fra Oslopakke 3.

Regjering og Storting gir hvert år signaler om de samlede inntekter i kommunesektoren for neste budsjettår. Dette er utgangspunkt for anslag av kommunens inntekter. For neste år har Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag om en vekst i de samlede inntekter i hele sektoren på 6–6,5 mrd. kroner, hvorav de frie inntektene (skatt og rammetilskudd) skal være mellom 5 og 5,5 mrd. kroner. Dette tilsvarer en realvekst på 1,6–1,8 prosent.

De budsjetterte frie inntektene i økonomiplanen for de neste fire årene er vist i tabell 3.

Tabell 3: Frie inntekter i økonomiplan for 2014–2017 i mill. kroner

	2014	2015	2016	2017
Inntekts- og formuesskatt	25 900	26 250	26 600	26 900
Rammetilskudd	10 090	10 025	10 030	10 075
Sum frie inntekter	35 990	36 275	36 630	36 975

Kommunene har anledning til å ta opp lån for å finansiere investeringer (realkapital), mens løpende utgifter må dekkes av løpende inntekter. Løpende inntekter som overstiger løpende utgifter, kan brukes til å finansiere investeringer.

Økte driftsutgifter som følge av befolkningsutviklingen

For å kunne gi tjenestetilbud til en voksende befolkning må det investeres i bygninger og infrastruktur. Økt kapasitet gir økte driftskostnader, men nye bygg gir samtidig muligheter for mer effektiv drift. I Økonomiplanen 2014–2017 er det tatt hensyn til antatte endringer i utgiftsbehov som følge av forventet demografisk utvikling i perioden. For en rekke tjenester er det en klar sammenheng mellom størrelsen på en gitt aldersgruppe og utgiftsbehovet. For eksempel er budsjettrammen til utdanning justert for utvikling i elevtall, og bydelsrammen er blant annet justert for forventet utvikling i antall eldre og barn. I 2014 er det lagt inn 91 mill. kroner til drift i skolesektoren og 157 mill. kroner til drift i bydelene som følge av befolkningsutviklingen. Medregnet byomfattende oppgaver er det i alt lagt inn 257 mill. kroner i 2014 økende til 934 mill. kroner i 2017 til kompensasjon for økende driftskostnader som følge av den demografiske utviklingen. Tabell 4 viser innarbeidede budsjettmidler for å ivareta befolkningsvekst.

Tabell 4: Innarbeidede budsjettmidler for å ivareta befolkningsvekst i mill. kroner

Ekstra midler for å ivareta befolkningsvekst	2014	2015	2016	2017
Bydelene – etablering nye barnehager	88	175	175	175
Bydelene – generelt	69	153	241	313
Byomfattende oppgaver	9	14	20	26
Skole	91	207	321	420
Sum	257	549	757	934

De økte driftsutgiftene til befolkningsveksten tilsvarer om lag forventet vekst i de frie inntektene i perioden. Samtidig øker finanskostnadene og pensjonskostnadene som andel av fire inntekter. Dette dekkes ikke av veksten i de frie inntektene.

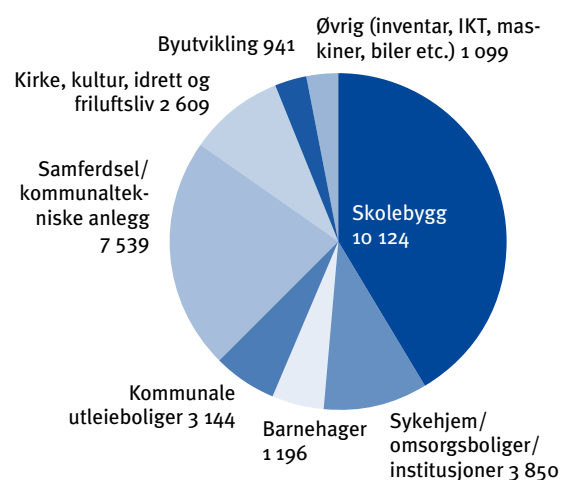
Økonomiske utfordringer

Store investeringsbehov fremover

For å kunne tilby kommunale tjenester til den økte befolkningen har det vært nødvendig med betydelige investeringer de siste årene, og også i kommende økonomiplanperiode legges det opp til et høyt investeringsnivå. Samlet investeringsramme for perioden er 30,5 mrd. kroner.

Investeringer i perioden 2014–2017, er i hovedsak knyttet til kommunal infrastruktur som skole, barnehager, sykehjem og omsorgsboliger. Figur 1 viser sammensetningen av investeringene i økonomiplanperioden.

Figur 1: Planlagte investeringer 2014–2017 i mill. kroner

Investeringsrammen for skolebygg utgjør alene over 10 mrd. kroner, som tilsvarer 33 prosent av samlede investeringer i planperioden.

Investeringer til samferdsel/kommunalteknikk utgjør 25 prosent, og deler av investeringene dekkes av innbyggerne gjennom gebyrer.

Av beløpet avsatt til kirke, kultur, idrett og friluftsliv utgjør 2,1 mrd. kroner finansiering av nytt hovedbibliotek som ferdigstilles i 2016/2017. I figuren er det ikke innarbeidet midler til nytt Munch-museum, Lambda. Dette vil kreve betydelige investeringer og vil bli innarbeidet når det foreligger nye kvalitetssikrede kostnadsanslag. I driftsbudsjettet er det avsatt midler til å dekke forventede finanskostnader relatert til dette prosjektet i økonomiplanperioden.

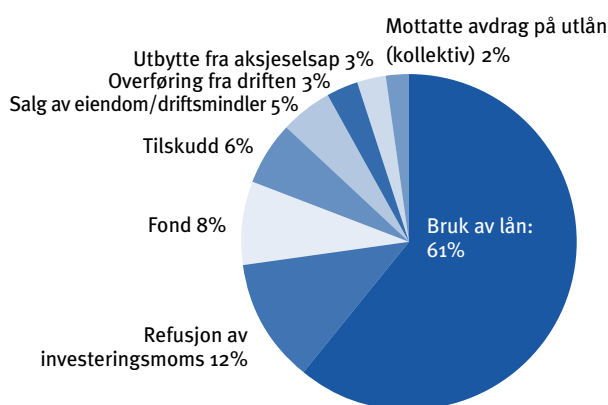
I tillegg til investeringene som er vist i figur 1 planlegges det store investeringer innenfor kollektivtrafik-

ken. Disse utføres i hovedsak av kollektivselskapene (Sporveien og Oslo vognselskap som er aksjeselskaper 100 prosent eid av Oslo kommune) og finansieres med midler fra Oslopakke 3. I 2014 skal det investeres for ca. 1,5 mrd. kroner hvorav ca. 1 mrd. kroner i infrastruktur, 245 mill. kroner til nye T-banvogner og 292 mill. kroner til ny base for T-banvogner på Avløs.

Totalt i kommende økonomiplanperiode vil kollektivselskapene investere for ca. 3,9 mrd. kroner finansiert med midler fra Oslopakke 3. I tillegg til dette er Oslo og Akershus til sammen innvilget drøyt 1 mrd. kroner fra den statlige belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i perioden 2013–2016.

Figur 2: Finansiering av investeringene

2014–2017

Tabell 5: Egenfinansiering i form av overføring fra drift til investering 2014–2017 i mill. kroner

	2014	2015	2016	2017
Overføring fra drift til investering – bykassen	110	69	91	108
Overføring fra drift til investering – KF	119	114	114	114
Overføring fra drift til investering – samlet	229	183	205	222

Ca. 3 prosent av investeringene i kommende økonomiplanperiode vil bli finansiert ved overføring fra drift til investering.

Ca. 61 prosent av kommunens investeringer finansieres ved låneopptak, noe som medfører økte finanskostnader. For investeringer som foretas innen VAR sektoren vil finanskostnadene finansieres gjennom gebyrer.

Økende pensjonsforpliktelser

Oslo kommune har offentlig tjenstepensjonsordning for sine ansatte, og majoriteten er innmeldt i kommunens egen ordning i Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF). Unntaket gjelder undervisningspersonalet som er innmeldt i Statens pensjonskasse (SPK). Oslo kommune har hatt en sterk vekst i pensjonskostnadene knyttet til ordningen i OPF etter 2010. En av hovedårsakene til kostnadsveksten er at KRD, ved fastsettelsen av beregningsparametrene for pensjonskostnadene, systematisk undervurderte den reelle utviklingen i pensjonspremien i perioden 2002–2010. Dette har ført til at det akkumulerte premieavviket har vokst (se nærmere omtale under kap. 13 i Del 2 om pensjonskostnader). Videre har man i Norge etter finanskrisen i 2008, vært i en situasjon med høy årlig lønnsvekst, samtidig som finansavkastningen har vært relativt lav.

Utfordringen med stadig større differanse mellom innbetalt premie og utgiftsført kostnad, det såkalte premieavviket, er en nasjonal utfordring innenfor kommunesektoren. De senere år har derfor Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) foretatt innstramminger i forskriften fra 2002 og i forutsetningene for å beregne årlig pensjonskostnad. Dette leder til betydelig økning i pensjonskostnadene som årlig skal utgiftsføres. På den annen side forventes det for fremtiden bedre samsvar mellom regnskapsførte kostnader og innbetalt premie.

KRD har i rundskriv av 12. september 2013 ytterligere skjerpet beregningsforutsetningene for pensjonskostnadene. De nye forutsetningene anslås å medføre en økt belastning på Oslo kommunes budsjett for 2014 på 155 mill. kroner. For 2014 er merkostnaden budsjettet på kap. 192 og finansiert ved bruk av pensjonsfondet på kap 940.

Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen komme tilbake til hvordan denne økningen i pensjonskostnader skal finansieres i kommende økonomiplanperiode.

Tabell 6 viser utviklingen i pensjonskostnadene i perioden 2010–2014 i mill. kroner og som andel av pensjonsgivende lønn.

Tabell 6: Pensjonskostnader fra 2010–2014 i mill. kroner og som andel av pensjonsgivende lønn

	2010	2011	2012	2013	2014
Kostnad OPF *	1 522	2 141	2 866	3 097	3 562
Kostnad SPK*	515	576	597	609	663
Samlet kostnad *	2 037	2 717	3 463	3 706	4 225
Kostnadsprosent OPF	16,2 %	21,4 %	25,4 %	26,3 %	28,9 %
Kostnadsprosent SPK	15,7 %	15,7 %	15,7 %	15,8 %	17,0 %

*Inkludert arbeidsgiveravgift på pensjon

I tillegg til KRDs innstramminger har Finanstilsynet skjerpet kravene til forsikringsselskapenes premietariffer. Dette er knyttet til forventninger om økt levealder og redusert dødelighet som igjen innebærer behov for større pensjonsfond.

Fra 2013 til 2014 forventes pensjonskostnadene å øke med henholdsvis 465 mill. kroner for ordningen i OPF og 54 mill. kroner for ordningen i SPK. I økonomiplanperioden 2014–2017 ventes pensjonskostnadene å øke med 0,2 mrd. kroner fra 4,2 mrd. kroner i 2014 til 4,4 mrd. kroner i 2017.

Det er knyttet betydelig usikkerhet til fremtidige pensjonskostnader. Kostnadene påvirkes av avkastning, lønnsutvikling og endringer i sammensetningen av de ansatte. Oslos sterke befolkningsvekst skaper behov for flere ansatte for å yte gode tjenester til befolkningen. Oslo har i tillegg høy turnover som betyr at de ansatte det skal beregnes pensjonskostnader for stadig er i endring. Det er usikkert hvordan endringer blant ansatte vil slå ut i pensjonskostnader fordi kostnadene knyttet til den enkelte person bl.a. vil avhenge av den ansattes kjønn, alder, gjenværende opptjeningsstid og lønnsnivå. Disse faktorene kan være annerledes for de som ansettes i forhold til de som slutter, mens anslagene for kostnadene fremover bygger på at personene er «like». Dette er beskrevet nærmere i Del 2, kap. 2 og 13.

Resultatgrad

Kommunens resultatgrad, dvs. forholdet mellom netto driftsresultat og kommunens samlede inntekter, benyttes som en beskrivelse av kommunens økonomiske handlefrihet. Oslo bruker et korrigert netto driftsresultat, og dette er nærmere forklart i Del 2 av budsjettet.

I forslaget til økonomiplan 2014–2017 ligger resultatgraden i intervallet 1,1–1,5 prosent, som vist i tabell 7. Et nivå på korrigert resultatgrad på 1,5 prosent kan være rimelig for en kommune med beskeden befolkningsvekst. I Oslo er det imidlertid sterk befolkningsvekst og nødvendig med store investeringer i bl.a. skoler og barnehager. En resultatgrad på 1,5 prosent i Oslo betyr at det er lite rom for å finansiere investeringene med overføring fra driftsregnskap til investeringer. For å unngå sterk gjeldsøkning fremover vil det være behov for en høyere resultatgrad slik at kommunen i større grad kan egenfinansiere investeringene. Byrådet vil vurdere størrelsen på ønskelig resultatgrad fremover.

Tabell 7: Korrigert netto driftsresultat og resultatgrad 2014–2017 i mill. kroner og i prosent

	2014	2015	2016	2017
Samlet korrigert driftsresultat Oslo kommune	531	667	715	734
Resultatgrad Sak 1	1,1 %	1,4 %	1,5 %	1,5 %

Gjeld og gjeldsbelastning

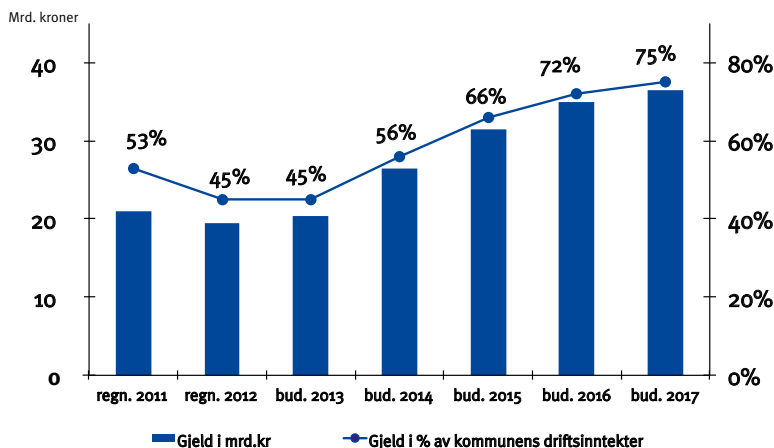
Av den samlede investeringsramme for perioden 2014–2017 på 30,5 mrd. kroner foreslås om lag 18,7 mrd. kroner finansiert med lån. Da det er de fremtidige driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det viktig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene (gjeldsgrad).

Utviklingen i lånegjeld og gjeldsgrad i perioden 2011–2017 er vist i figur 3. Tallene for 2014 og utover forutsetter at alle budsjetterte investeringer blir gjennomført i økonomiplanperioden. Kommunens gjeldsgrad forventes å øke fra 45 prosent i 2013 til 75 prosent i 2017. Veksten i gjeldsgrad er kraftigst i begynnelsen av perioden og flater ut mot slutten. Dette skyldes at investeringsnivået er betydelig lavere på slutten enn i begynnelsen av økonomiplanperioden, noe som gir et tilsvarende lavere behov for låneopptak på slutten av økonomiplanperioden.

En eventuell tidsforskyvning av investeringsprosjekter samt vekst i frie inntekter p.g.a. statlig kompensasjon for lønns- og prisvekst kan medføre at veksten i gjeldsgrad i realiteten vil bli noe lavere enn vist i figuren. I motsatt retning vil innarbeidingen av ytterligere investeringer (for eksempel nytt Munch-museum) i kommende økonomiplanperiode bidra til raskere vekst i gjeldsgraden. Driftskostnader relatert til nytt Munch-museum er imidlertid satt av i driftsbudsjettet.

Et tiltak for å redusere veksten i gjeldsgraden er å redusere driftsutgiftene slik at midler kan overføres fra drift til investering – dette er gjort ved rammekutt de siste årene.

Figur 3: Utvikling i lånegjeld og gjeldsgrad 2011–2017

Tabell 8: Utviklingen i pensjons- og finanskostnader som andel av frie inntekter (2010–2017)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Finanskostnader	8,0 %	7,9 %	8,1 %	8,3 %	8,2 %	9,3 %	10,1 %	10,7 %
Pensjonskostnader	7,2 %	8,8 %	10,6 %	10,8 %	11,7 %	11,8 %	11,9 %	12,0 %
Disponibel til øvrig drift	84,7 %	83,3 %	81,2 %	80,9 %	80,1 %	78,9 %	77,9 %	77,3 %

Et annet tiltak er å redusere investeringskostnadene ved standardisering og nøkternhet, spesielt ved bygging av skoler, barnehager og sykehjem. Utforming av ordninger som gir kommunale virksomheter incentiver til å velge kostnadseffektive løsninger ved bestilling av bygg er et annet virkemiddel. Det tredje alternativet er å øke inntektene, f. eks ved salg av kommunens eiendeler for å erstatte lånefinansiering med egenfinansiering.

Økt gjeldsgrad i planperioden gjør kommunen mer sårbar for renteøkninger. Rentenivået i Norge er i dag lavt og forventes å holde seg lavt i kommende planperiode, men på lengre sikt er det grunn til å tro at rentenivået vil stige. I økonomiplanen er det budsjettet med en rente på 4,15 prosent. Da majoriteten av kommunens gjeld er i lån med fastrente, er usikkerheten i planperioden relativt liten. På lenger sikt vil utviklingen i renten ha stor påvirkning på renteutgiftene og dersom rentenivået stiger til 6 prosent, anslås det å gi økte renteutgifter på om lag 1 mrd. kroner i 2023 sammenlignet med om dagens rentenivå fortsetter.

Den økende gjelden og lave grad av egenfinansiering gjør at en økende andel av fremtidige inntekter må brukes til å betale renter og avdrag. Kommunens årlige finanskostnader forventes å øke fra ca. 3 mrd. kroner i 2014 til ca. 4 mrd. kroner i 2017, en vekst på ca. 33 prosent.

Økonomisk handlingsrom

Økende finans- og pensjonskostnader innebærer at en stadig større andel av kommunens frie inntekter vil gå med til å dekke finans- og pensjonskostnader, jf. tabell 8. I 2010 brukte Oslo kommune nesten 15 prosent av de frie inntektene til pensjons- og finanskostnader. I 2014 har andelen økt til ca. 20 prosent og forventes å øke til nesten 23 prosent i 2017. Dette medfører at en stadig mindre andel av inntektene kan disponeres til øvrig drift av kommunens tjenesteproduksjon.

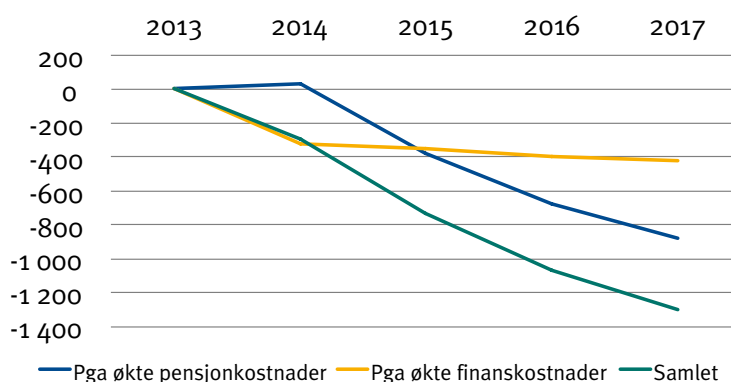
I perioden fra 2010 til 2013 er det i hovedsak økte pensjonskostnader som har medført redusert økonomisk handlingsrom. Også fra 2013 til 2014 vil økte pensjonskostnader redusere det økonomiske handlingsrommet betydelig.

I årene etter 2014 forventes det at kommunene utgifter til pensjon som andel av frie inntekter vil vokse betydelig mindre enn i de senere årene. Kommunens kostnader til

pensjon var 2 mrd. kroner i 2010, mens det for 2014 er budsjettet med 4,2 mrd. kroner i pensjonskostnader.

Som følge av et høyt investeringsvolum og relativt liten grad av egenfinansiering i kommende økonomiplanperiode vil finanskostnadene øke som andel av frie inntekter i kommende økonomiplanperiode.

Det reduserte økonomiske handlingsrommet i kommende økonomiplanperiode, på i overkant av 1,2 mrd. kroner må i praksis dekkes inn med rammereduksjon i driften.

Figur 4: Reduksjonen i økonomisk handlefrihet i 2013–2017 i mill. kroner

Økonomiplan driftsbudsjett – samlet (bykasse og kommunale foretak (KF))

Beløp i mill. kr

		Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (EST og KOU)	Nettoutgift	17 790	18 645	18 625	18 643	18 614
Eldre og sosiale tjenester – byomfattende (EST)	Nettoutgift	3 607	3 856	3 722	3 763	3 760
Kunnskap og utdanning (KOU)	Nettoutgift	10 067	10 711	10 986	11 252	11 435
Byutvikling (BYU)	Nettoutgift	244	260	254	250	231
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Nettoutgift	2 249	2 367	2 364	2 214	2 197
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Nettoutgift	-320	-358	-465	-559	-643
Kultur og næring (KON)	Nettoutgift	887	907	902	909	920
Byrådslederens kontor (BLK)	Nettoutgift	430	450	441	437	433
Finans (FIN)	Nettoutgift	411	414	407	403	399
Bystyrets organer (BYS)	Nettoutgift	232	189	240	183	228
Avsetningskapitler (FIN)	Nettoutgift	-85	484	317	382	478
Finansposter (FIN)	Nettoutgift	-2 057	-2 033	-2 017	-2 026	-2 045
Sum sektorene – bykasse	Nettoutgift	33 453	35 893	35 777	35 852	36 007
Sum foretak – netto utgift ekskl. finanstransaksjoner		-1 937	-1 174	-1 336	-1 508	-1 654
Sum Oslo kommune – bykasse og KF		31 516	34 719	34 440	34 344	34 353
Skatt på inntekt og formue		-24 500	-25 900	-26 250	-26 600	-26 900
Ordinært rammetilskudd		-9 680	-10 090	-10 025	-10 030	-10 075
Skatt på eiendom		0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd		-478	-511	-515	-500	-481
Sum frie disponible inntekter		-34 658	-36 501	-36 790	-37 130	-37 456
Renteinntekter og utbytte		-1 697	-1 698	-1 708	-1 682	-1 661
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		1 257	1 357	1 675	1 875	2 049
Avdrag på lån		1 573	1 592	1 708	1 841	1 913
Netto finansinntekter/-utgifter		1 133	1 251	1 675	2 034	2 301
Netto driftsresultat		-2 010	-531	-675	-753	-802
Til ubundne avsetninger		788	615	635	630	632
Til bundne avsetninger		-60	5	-2	55	85
Bruk av ubundne avsetninger		-135	-279	-104	-100	-100
Bruk av bundne avsetninger		-38	-38	-38	-38	-38
Netto avsetninger		555	302	491	547	579
Overføring til investeringsbudsjettet		294	110	69	91	108
Overføring til investeringsbudsjettet – KF m.v.		124	119	114	114	114
Overføring til investeringsbudsjettet – inv.mva.		1 036	0	0	0	0
Sum overført til investeringsbudsjettet		1 455	229	183	205	222
Til fordeling drift		-31 516	-34 719	-34 440	-34 344	-34 353
Sum fordelt til drift		31 516	34 719	34 440	34 344	34 353
Merforbruk/mindreforbruk		0	0	0	0	0
Refusjon moms påløpt i investeringsregnskapet		-1 036	0	0	0	0
Netto driftsresultat ekskl. resultat VAR-sektor, Oslo Havn KF og refundert inv.mva		-887	-531	-667	-715	-734

Økonomiplan investeringsbudsjett – samlet (bykasse og kommunale foretak (KF))*Beløp i mill. kr*

		Dok 3 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Bydelene (EST og KOU)	Utgift	0	50	50	50	50
Eldre og sosiale tjenester – byomfattende (EST)	Utgift	45	58	58	30	26
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	268	258	107	87	2
Byutvikling (BYU)	Utgift	337	420	302	83	402
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	851	673	699	695	696
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Utgift	1 232	1 209	1 052	1 019	908
Kultur og næring (KON)	Utgift	250	691	1 392	1 311	83
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	7	4	2	2	2
Finans (FIN)	Utgift	90	154	24	24	24
Investeringer i anleggsmidler – bykasse		3 079	3 518	3 685	3 300	2 192
Tilskudd til KF fra bykasse		-113	-234	-274	-506	0
Korrigert investeringer i anleggsmidler – bykassen		2 966	3 284	3 411	2 794	2 192
KAREA Oslo KF – Senter for karriereutvikling (EST)	Utgift	0	0	0	0	0
Klima og energi Oslo KF (MOS)	Utgift	0	0	0	0	0
Oslo Havn KF (MOS)	Utgift	309	344	396	198	99
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	3 049	3 416	2 990	1 901	1 297
Boligbygg Oslo KF (KON)	Utgift	659	1 030	1 244	1 196	175
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	888	1 525	1 203	982	835
Investeringer i anleggsmidler – KF		4 905	6 315	5 832	4 278	2 406
Tilskudd til bykasse fra KF		0	0	0	0	0
Korrigert investeringer i anleggsmidler – KF		4 905	6 315	5 832	4 278	2 406
Investeringer i anleggsmidler – Oslo kommune		7 871	9 599	9 243	7 071	4 598
Investeringer i anleggsmidler		7 871	9 599	9 243	7 071	4 598
Utlån og forskuttering		2 006	1 758	1 419	1 221	1 221
Avdrag på lån		567	650	703	747	803
Avsetninger		0	0	0	0	6
Årets finansieringsbehov		10 444	12 007	11 365	9 040	6 628
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler		-6 469	-8 288	-7 028	-5 560	-3 642
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-678	-228	-681	-207	-260
Tilskudd til investeringer		-65	-196	-440	-547	-366
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		-698	-1 956	-2 040	-1 777	-1 486
Andre inntekter		-200	-260	-370	-180	-90
Sum ekstern finansiering		-8 110	-10 927	-10 558	-8 272	-5 844
Overføring fra driftsbudsjettet		-294	-110	-69	-91	-108
Overføring fra driftsbudsjettet – KF m.v.		-124	-119	-114	-114	-114
Overføring fra driftsbudsjettet – inv.mva.		-1 036	0	0	0	0
Sum overført fra driftsbudsjettet		-1 455	-229	-183	-205	-222
Bruk av avsetninger		-879	-852	-624	-562	-561
Sum finansiering		-10 444	-12 007	-11 365	-9 040	-6 628
Udekket/udisponert		0	0	0	0	0

Innstilling til vedtak

I dette kapitlet er alle vedtaksforslagene samlet.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak for 2014:

Skattevedtak

1. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skattytere for inntektsåret 2014 skrives ut med:

- a) 7,0 ‰ på formue
- b) 14,25 ‰ på inntekt

Dersom Stortinget vedtar andre maksimumssatser, brukes disse.

Lånevedtak

2. Oslo kommune tar opp lån i 2014 i henhold til punktene a, b, c, d, e og f nedenfor:

- a) Innlån til bykassen, 3 900,3 mill., jf. Del 2 kapittel 13 Felles inntekter og utgifter (budsjettkapitlene 910 Bruk av lån og 926 Videreutlån).

Gjennomsnittlig finansierings-/avdragstid kan være inntil 20 år med jevne årlige avsetninger/avdrag for låneopptak til investeringer i bykassen. For kulturbygg i Bjørvika legges det til grunn en avdragstid på 50 år, jf. bystyresak 245/09.

- b) Kommunale foretak får fullmakt til å ta opp lån i Lånefondet for inntil:

Undervisningsbygg Oslo KF 2 667,2 mill.
Omsorgsbygg Oslo KF 1 209,1 mill.
Boligbygg Oslo KF 311,0 mill.

- c) Boligbygg Oslo KF kan benytte inntil 200 mill. i lån fra Husbanken.

- d) Innlån til Lånefondet, 6 953 mill., jf. Del 2 kapittel 13 Felles inntekter og utgifter (budsjettkapittel 080 Lånefondet), til nye låneopptak og til refinansiering av eldre lån.

- e) Lån til likviditetsformål inntil 2 000 mill.

- f) Der hvor kommunen kan oppnå bedre lånebetingelser i Husbanken enn ved eget innlån til Lånefondet, benyttes Husbanken. Alle låneopptak i Husbanken til kommunale foretak utføres av bykassens sentrale enhet for finansforvaltning.

Tallbudsjett**3. Drifts- og investeringsbudsjett for bykassen vedtas slik:***Beløp i 1000 kr*

Kapittel/sektor	Driftsramme	Sosialhjelp og kvalifiseringsprogram	Netto
Bydelene (EST og KOU)			
<i>Driftsbudsjettet:</i>			
001 Bydel Gamle Oslo (1)	1 229 360	206 071	1 435 431
002 Bydel Grünerløkka (2)	1 209 726	177 356	1 387 082
003 Bydel Sagene (3)	1 014 670	116 497	1 131 167
004 Bydel St. Hanshaugen (4)	755 570	83 706	839 276
005 Bydel Frogner (5)	1 125 399	78 611	1 204 010
006 Bydel Ullern (6)	845 078	18 791	863 869
007 Bydel Vestre Aker (7)	1 184 603	26 045	1 210 648
008 Bydel Nordre Aker (8)	1 388 338	39 266	1 427 604
009 Bydel Bjerke (9)	927 652	88 838	1 016 490
010 Bydel Grorud (10)	882 399	84 881	967 280
011 Bydel Stovner (11)	917 775	98 143	1 015 918
012 Bydel Alna (12)	1 477 555	137 224	1 614 779
013 Bydel Østensjø (13)	1 490 640	71 189	1 561 829
014 Bydel Nordstrand (14)	1 379 396	42 853	1 422 249
015 Bydel Søndre Nordstrand (15)	1 021 623	111 051	1 132 674
Sum Bydelsfordelt ramme	16 849 784	1 380 522	18 230 306

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
<i>Driftsbudsjettet:</i>			
<i>Avsetningskapitler:</i>			
304 Bydelene – avsetninger eldre (EST)	52 950	-20 000	32 950
305 Bydelene – etablering av nye barnehager (KOU)	144 201	0	144 201
306 Bydelene – diverse barnehagetiltak (KOU)	125 646	-29 000	96 646
308 Bydelene – avsetninger helse og sosiale tj. (EST)	232 333	-90 994	141 339
Sum avsetninger	555 130	-139 994	415 136
Sum bydelsramme (EST og KOU) netto			18 645 442

Investeringsbudsjettet:

308 Bydelene – avsetninger helse og sosiale tj. (EST)	50 000	0	50 000
Sum Bydelene – avsetninger helse og sosiale tj. (EST)	50 000	0	50 000

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor		Utgift	Inntekt	Netto
Eldre og sosiale tjenester – byomfattende (EST)				
<i>Driftsbudsjettet:</i>				
176	KAREA Oslo KF – overføring (EST)	17 154	0	17 154
313	Sykehjemsetaten (EST)	4 856 775	-3 687 236	1 169 539
314	Helsetaten (EST)	978 235	-229 942	748 293
315	Velferdsetaten (EST)	1 393 626	-638 882	754 744
333	Samhandlingsreformen – medfinansiering (EST)	613 362	0	613 362
350	Trygdeordninger (EST)	9 831	0	9 831
360	Barne- og familieetaten – barnevern (EST)	597 825	-414 489	183 336
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)	5 986	0	5 986
372	Byomfattende tiltak – avsetninger eldre (EST)	38 478	0	38 478
373	Byomf. tiltak – avsetn. helse og sosiale tj. (EST)	48 459	0	48 459
374	Prosjekteringsmidler (EST)	5 120	0	5 120
384	Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)	21 906	0	21 906
427	Tap på utlån (EST)	7 100	0	7 100
428	Sosiale boligvirkemidler (EST)	430 903	-230 979	199 924
481	Handlingsprogram Oslo sør (EST)	8 000	0	8 000
483	Områdesatsing Tøyen (EST)	25 000	0	25 000
Sum	Eldre og sosiale tjenester – byomfattende (EST)	9 057 760	-5 201 528	3 856 232
<i>Investeringsbudsjettet:</i>				
313	Sykehjemsetaten (EST)	35 500	-6 600	28 900
314	Helsetaten (EST)	7 500	-500	7 000
315	Velferdsetaten (EST)	190	-38	152
360	Barne- og familieetaten – barnevern (EST)	2 300	-460	1 840
372	Byomfattende tiltak – avsetninger eldre (EST)	3 000	-600	2 400
427	Tap på utlån (EST)	5 710	-2 000	3 710
481	Handlingsprogram Oslo sør (EST)	4 000	-640	3 360
Sum	Eldre og sosiale tjenester – byomfattende (EST)	58 200	-10 838	47 362

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor		Utgift	Inntekt	Netto
Kunnskap og utdanning (KOU)				
<i>Driftsbudsjettet:</i>				
200	Utdanningsetaten (KOU)	342 759	-71 213	271 546
203	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)	166 416	-12 794	153 622
210	Grunnskolen (KOU)	6 940 632	-325 495	6 615 137
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)	609 859	-430 255	179 604
230	Videregående skoler (KOU)	2 656 056	-163 733	2 492 323
231	Fagopplæring (KOU)	166 970	-80 885	86 085
250	Fagskolen (KOU)	31 008	0	31 008
260	Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)	398 313	-28 607	369 706
261	Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)	60 636	-4 094	56 542
290	Oslo musikk- og kulturskole (KOU)	83 639	-24 056	59 583
294	Voksenopplæring (KOU)	690 437	-320 947	369 490
A04	Ufordelte midler for sektor – KOU	26 448	0	26 448
Sum	Kunnskap og utdanning (KOU)	12 173 173	-1 462 079	10 711 094
<i>Investeringsbudsjettet:</i>				
200	Utdanningsetaten (KOU)	240 750	-47 902	192 848
271	Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)	17 100	-3 420	13 680
Sum	Kunnskap og utdanning (KOU)	257 850	-51 322	206 528
Byutvikling (BYU)				
<i>Driftsbudsjettet:</i>				
400	Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	172 338	-172 629	-291
482	Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	30 000	0	30 000
520	Byantikvaren (BYU)	29 233	-4 047	25 186
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	392 802	-187 751	205 051
Sum	Byutvikling (BYU)	624 373	-364 427	259 946
<i>Investeringsbudsjettet:</i>				
416	Fornebu-utbyggingen (BYU)	14 200	-20 500	-6 300
425	Andre utbyggingsformål (BYU)	380 000	-127 000	253 000
482	Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	20 000	0	20 000
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	6 000	-1 000	5 000
Sum	Byutvikling (BYU)	420 200	-148 500	271 700

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor		Utgift	Inntekt	Netto
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)				
<i>Driftsbudsjettet:</i>				
184	Beredskapsetaten (MOS)	12 466	-6 220	6 246
542	Bymiljøetaten (MOS)	1 446 379	-925 836	520 543
547	Oslo 2022 (MOS)	102 000	0	102 000
621	Vann- og avløpsetaten – næring m.v. (MOS)	22 400	-22 400	0
643	Renovasjonsetaten – næring (MOS)	104 870	-107 543	-2 673
645	Energigjenvinningsetaten – husholdninger (MOS)	236 902	-328 203	-91 301
646	Energigjenvinningsetaten – næring (MOS)	199 519	-347 185	-147 666
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	437 786	-82 213	355 573
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	1 613 055	0	1 613 055
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	2 087	0	2 087
761	Sykkelprosjektet (MOS)	9 170	0	9 170
Sum	Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	4 186 634	-1 819 600	2 367 034
<i>Investeringsbudsjettet:</i>				
542	Bymiljøetaten (MOS)	473 467	-44 847	428 620
645	Energigjenvinningsetaten – husholdninger (MOS)	42 000	0	42 000
646	Energigjenvinningsetaten – næring (MOS)	30 000	0	30 000
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	6 000	-360	5 640
761	Sykkelprosjektet (MOS)	122 000	-5 000	117 000
Sum	Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	673 467	-50 207	623 260
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)				
<i>Driftsbudsjettet:</i>				
620	Vann- og avløpsetaten – forvaltning (MOS)	833 804	-1 221 879	-388 075
640	Renovasjonsetaten – selvkost (MOS)	695 243	-665 588	29 655
Sum	Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	1 529 047	-1 887 467	-358 420
<i>Investeringsbudsjettet:</i>				
620	Vann- og avløpsetaten – forvaltning (MOS)	1 067 308	-2 200	1 065 108
640	Renovasjonsetaten – selvkost (MOS)	142 000	0	142 000
Sum	Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	1 209 308	-2 200	1 207 108
Kultur og næring (KON)				
<i>Driftsbudsjettet:</i>				
354	Enhet for mangfold og integrering (KON)	15 928	-5 323	10 605
455	Næringsutvikling (KON)	28 787	-9 301	19 486
459	Næringsetaten (KON)	49 323	-19 841	29 482
501	Kultureiendommer (KON)	51 874	-26 373	25 501
502	Kulturetaten (KON)	551 339	-74 766	476 573
504	Munch-museet (KON)	108 977	-24 820	84 157
581	Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	205 602	0	205 602
590	Gravferdsetaten (KON)	130 106	-74 538	55 568
Sum	Kultur og næring (KON)	1 141 936	-234 962	906 974

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
<i>Investeringsbudsjettet:</i>			
172 Boligbygg Oslo KF – overføring (KON)	207 000	0	207 000
175 Omsorgsbygg Oslo KF – overføring (KON)	27 000	0	27 000
185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)	15 000	-2 400	12 600
501 Kultureiendommer (KON)	11 700	-2 340	9 360
502 Kulturetaten (KON)	65 200	-3 800	61 400
503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)	269 500	-53 900	215 600
581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	65 000	0	65 000
590 Gravferdsetaten (KON)	31 000	-6 200	24 800
Sum Kultur og næring (KON)	691 400	-68 640	622 760

Byrådslederens kontor (BLK)*Driftsbudsjettet:*

120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	306 755	-8 749	298 006
126 Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	61 882	-3 612	58 270
140 Kommuneadvokaten (BLK)	38 958	-8 546	30 412
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	84 056	-22 562	61 494
191 Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	1 500	0	1 500
Sum Byrådslederens kontor (BLK)	493 151	-43 469	449 682

Investeringsbudsjettet:

150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	4 000	-800	3 200
Sum Byrådslederens kontor (BLK)	4 000	-800	3 200

Finans (FIN)*Driftsbudsjettet:*

122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	58 620	-1 276	57 344
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	544 480	-399 589	144 891
130 Kemnerkontoret (FIN)	292 954	-81 300	211 654
Sum Finans (FIN)	896 054	-482 165	413 889

Investeringsbudsjettet:

122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	130 000	-26 000	104 000
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	23 800	-4 760	19 040
Sum Finans (FIN)	153 800	-30 760	123 040

Kapittel/Sektor		Beløp i 1000 kr		
		Utgift	Inntekt	Netto
Bystyrets organer (BYS)				
<i>Driftsbudsjettet:</i>				
100	Bystyret m.v. (BYS)	112 209	-3 397	108 812
101	Ordførerens kontor (BYS)	11 077	-423	10 654
102	Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)	1 936	0	1 936
109	Kontrollutvalget (BYS)	3 941	-31	3 910
110	Kommunerevisjonen (BYS)	63 547	-17 397	46 150
111	Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	20 336	-6 344	13 992
112	Storingsvalg og kommunevalg (BYS)	4 374	-575	3 799
Sum	Bystyrets organer (BYS)	217 420	-28 167	189 253
Felles inntekter og utgifter (FIN)				
<i>Driftsbudsjettet:</i>				
124	Forsikringer (FIN)	204 600	-190 000	14 600
192	Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (FIN)	424 315	-4 000	420 315
199	Avsetning til tilleggsbevilgninger (FIN)	50 000	0	50 000
426	Tap på lånegarantier (FIN)	9 000	0	9 000
800	Skatt på inntekt og formue (FIN)	0	-25 900 000	-25 900 000
840	Rammetilskudd fra staten (FIN)	0	-10 090 000	-10 090 000
845	Øvrige generelle statstilskudd (FIN)	1 620	-102 432	-100 812
850	Generelt statstilsk. vedr. flyktninger m.v. (FIN)	0	-409 000	-409 000
898	Overføringer fra KF m.v. (FIN)	0	-2 034 240	-2 034 240
900	Renter (FIN)	581 000	-530 100	50 900
901	Utbytte fra aksjeselskaper (FIN)	0	-1 000 000	-1 000 000
910	Lån (FIN)	1 127 900	0	1 127 900
927	Betjening av videreutlån (EST)	122 000	-143 000	-21 000
940	Disposisjonsfond (FIN)	575 592	-249 173	326 419
948	Ubundne investeringsfond (FIN)	0	0	0
950	Bundne driftsfond (FIN)	4 566	0	4 566
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)	110 226	0	110 226
Sum	Felles inntekter og utgifter (FIN)	3 210 819	-40 651 945	-37 441 126
<i>Investeringsbudsjettet:</i>				
910	Lån (FIN)	0	-2 700 292	-2 700 292
920	Utlån egne midler (FIN)	537 000	-154 000	383 000
926	Videreutlån (EST)	1 206 000	-1 200 000	6 000
927	Betjening av videreutlån (EST)	650 000	-596 000	54 000
940	Disposisjonsfond (FIN)	0	-607 500	-607 500
950	Bundne driftsfond (FIN)	0	-320	-320
959	Bundne investeringsfond (FIN)	380	-180 000	-179 620
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)	0	-110 226	-110 226
Sum	Felles inntekter og utgifter (FIN)	2 393 380	-5 548 338	-3 154 958

4. Krav til netto driftsresultat samt investeringsbudsjett med finansiering for 2014 for kommunale foretak vedtas slik:

4.1 Kapittel 051 Klima og energi Oslo KF

Krav til netto driftsresultat for Klima og energi Oslo KF settes til minus 38,194 mill. i 2014 (inndekning skjer gjennom tilsvarende bruk av Klima- og energifondet). Rammen for enøkutlån i foretakets investeringsbudsjett fastsettes slik:

<i>Beløp i 1000 kr</i>		
Prosjektnr	Forslag 2014	
051	Klima og energi Oslo KF (MOS)	
111970	Utlån Enøk- og klimatiltak	15 000
	Sum investeringsutgifter	15 000
	Bruk av klima- og energifondet	-15 000
	Sum finansiering	-15 000

4.2 Kapittel 053 Undervisningsbygg Oslo KF

Krav til netto driftsresultat for Undervisningsbygg Oslo KF settes til 100 mill. i 2014. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

<i>Beløp i 1000 kr</i>		
Prosjektnr	Forslag 2014	
053	Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	
106500	Generell rehabilitering	300 000
106520	Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg mv.	2 441 200
109500	Investering avsetn – ikke fordelt	675 000
	Sum investeringsutgifter	3 416 200
	Lån i Lånefondet	-2 667 200
	Overføring fra driftsbudsjettet	-100 000
	Investeringsmva	-649 000
	Sum finansiering	-3 416 200

Prosjektnr. 106520 fordeles på følgende skoler:

	Ferdigstillelse	Kostnadsramme	Bevilget tom. 2013	Budsjett 2014
<i>Nybygg og totalrehabilitering</i>				
Bjørnsletta 1–10	3-14	584 200	446 800	61 300
Gamle Løren 1–7, byggetrinn 1	3-14	260 500	137 900	102 700
Grefsen, 1–7	3-14	495 100	321 400	132 300
Majorstuen, 1–10	3-14	605 000	287 600	186 800
Møllergata, 1–7	3-14	159 000	99 500	45 000
Sofienberg, 8–10	3-14	257 900	121 900	51 700
Stasjonsfjellet 8–10, klimaskjerm	3-14	64 800	38 800	22 900
Øraker 8–10, byggetrinn 2	3-15	91 700	14 000	50 800
Tonsenhagen 1–7	3-14	141 200	116 000	16 500
Ris 8–10	3-16	495 000	25 000	135 900
Godlia 1–7, utvidelse	3-14	140 000	75 000	55 900
Kunst- og håndverksskolen vgs	3-14	884 000	365 000	218 600
Nordseter 1–10	3-14	414 600	235 000	106 100
Ila 1–7	3-15	200 300	52 300	68 600
Teglverkstomta 1–10	3-15	561 500	206 100	154 100
Munkerud skole 1–7	3-16	467 000	28 000	43 900
Berg vgs (fase 1)	3-15	120 900	2 600	89 400
Ekeberg 1–7	3-14	77 800	2 500	68 000
Hersleb vgs	3-14	503 200	25 000	445 300
Berg vgs (fase 2)	3-16	59 500		5 000
Grefsen flerbrukshall	4-14	111 600	111 600	
Blindern vgs	3-14	208 800	57 000	136 400
Fagerborg vgs	3-15	150 000	2 600	73 400
Lillohøyden 1–7	3-16	472 000		170 600
			2 771 600	2 441 200

4.3 Kapittel 055 Boligbygg Oslo KF

Krav til netto driftsresultat for Boligbygg Oslo KF settes til 0 mill. i 2014. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

		Beløp i 1000 kr
Prosjektnr	Forslag 2014	
055	Boligbygg Oslo KF (KON)	
111600	Ufordelt Omsorg+	69 000
113605	Ufordelt avsetn. boliger til vanskeligstilte	786 000
106600	Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter	110 000
106610	Kjøp av boligeiendom	60 000
109610	Presteboliger – kjøp/rehabilitering	5 000
Sum investeringsutgifter		1 030 000
Lån i Lånefondet		-311 000
Lån i Husbanken		-200 000
Salg av eiendom		-66 000
Tilskudd fra staten		-196 000
Tilskudd fra bykassen		-207 000
Investeringsmva		-50 000
Sum finansiering		-1 030 000

4.4 Kapittel 058 KAREA Oslo KF – Senter for karriereutvikling

Krav til netto driftsresultat for KAREA Oslo KF – Senter for karriereutvikling settes til 0 mill. i 2014.

4.5 Kapittel 059 Omsorgsbygg Oslo KF

Krav til netto driftsresultat for Omsorgsbygg Oslo KF settes til 0 mill. i 2014. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

		Beløp i 1000 kr
Prosjektnr	Forslag 2014	
059	Omsorgsbygg Oslo KF	
106720	Kap.utvidelse/nybygg – barnehager	218 251
114725	Investeringer barnehager – ikke fordelt	115 000
106730	Reetablering og rehabilitering – bhg	150 000
109700	Generell rehabilitering – sykehjem	65 000
114705	Kap.utvidelse/rehab/nybygg – sykehjem	90 000
111710	Ufordelt sykehjem	390 000
111711	Ufordelt Omsorg+	4 000
113715	Ljabrubakken Omsorg+	180 000
113713	Ufordelt – vanskeligstilte/nedsatt funksjonsevne	100 000
113714	Berg gård	9 000
113717	Adamstuen – rehabilitering	28 800
114771	Legevakten – Storgt 40 – rehabilitering	135 000
114772	Munch/Stenersen museet – rehabilitering	40 000
Sum investeringsutgifter		1 525 051
Lån i Lånefondet		-1 209 051
Tilskudd fra bykassen		-27 000
Investeringsmva		-289 000
Sum finansiering		-1 525 051

Prosjektnr. 106720 fordeles på følgende barnehager:

	Ferdigstillelse	Kostnadsramme	Bevilget tom. 2013	Budsjett 2014
Sørenga II	3-14	70 000		70 000
Berg gård	3-16	110 000		
Claus Borchs vei	3-14	157 100	97 549	59 551
Hausmannsgate 37–39	3-14	128 000	50 000	78 000
Landingsveien	1-14	68 800	58 100	10 700
			205 649	218 251

Prosjektnr. 114705 fordeles på følgende sykehjem:

	Ferdigstillelse	Kostnadsramme	Bevilget tom. 2013	Budsjett 2014
Stovner sykehjem – rehabilitering	4-14	140 000	50 000	90 000
			50 000	90 000

4.6 Kapittel 060 Oslo Havn KF

Krav til netto driftsresultat for Oslo Havn KF settes til 18,6 mill. i 2014. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

		<i>Beløp i 1000 kr</i>
Prosjektnr		Budsjett 2014
060	Oslo Havn KF (MOS)	
106900	IKT og annet utstyr	8 200
106910	Farled og div mindre prosjekter	18 900
106920	Vesthavna	31 500
106940	Sydhavna (inkl kraner)	282 000
106950	Omstruktueringsprosjekter	2 950
Sum investeringsutgifter		343 550
Sum finansieringsbehov		343 550
Salg av driftsmidler		-16 000
Overføring fra driftsbudsjettet		-18 600
Utbytte fra HAV Eiendom AS		-260 000
Bruk av havnefondet		-48 950
Sum finansiering		-343 550

5. Lånefondets budsjett for 2014 vedtas slik:

Lånefondet		Mill. kr
Arts-gruppe		Budsjett 2014
100-509	Renteutgifter eksterne lån m.v.	1 259,6
Sum utgifter		1 259,6
510-519	Avdrag på eksterne lån	1 500,0
520-529	Interne utlån	6 887,5
Sum utbetalinger		8 387,5
Sum bruk av midler		9 647,1
780-909	Refunderte renter og låne-/adm. kostn.	-1 259,6
Sum inntekter		-1 259,6
910-919	Nye låneopptak	-6 953,0
920-929	Interne avdrag på lån	-1 434,5
Sum innbetalinger		-8 387,5
Sum anskaffelse av midler		-9 647,1

6. Forslag til økonomiplan 2014–2017 vedtas.

Byrådet gis fullmakt til å oppdatere samtlige oversikter til økonomiplan 2014–2017 i tråd med bystyrets budsjettvedtak for 2014.

7. Byrådet gis fullmakt til å oppdatere samtlige tabeller om måltall og oversikter over drifts- og investeringsprosjekter i tråd med bystyrets budsjettvedtak for 2014.

Verbale vedtak

8. Følgende verbalforslag vedtas:

8.1 Bydelene

8.1.1 Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot 500 flyktninger i 2014

8.1.2 Levering av hjemmetjenester i brukervalgordning (H12/2012)

Byrådet gis fullmakt til å inngå nye avtaler med leverandører for levering av hjemmetjenester i brukervalgordning i hjemmetjenesten.

8.1.3 Konkurransetsetting av heldøgns institusjoner til eldre (sykehjemsdrift)

Byrådet gis innenfor sitt ansvarsområde fullmakt til å konkurransetsette heldøgns institusjoner til eldre (sykehjemsdrift).

8.1.4 Kontrakter om etablering av Omsorg+

Ved inngåelse av nye kontrakter om etablering av Omsorg+ skal bydelene involveres slik at mulige synergieffekter mellom bydelstiltak og Omsorg+ kan sees i sammenheng.

8.1.5 Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr. mnd justeres med 3,2 % (deflator), og fastsettes slik for 2014:

Enslig aleneboende	6 262
Ektepar/samboere	9 830
Enslige forsørgere	7 130
Barnetillegg 0–10 år	1 409
Barnetillegg 11–18 år	1 870
Unge hjemmeboende 18–23 år	1 870

8.2 Velferd og sosiale tjenester – byomfattende tiltak

8.2.1 Pris pr vektet sykehjemsplass 2014

Pris pr vektet sykehjemsplass i 2014 fastsettes til kroner 650 765.

8.2.2 Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen

Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene

8.2.3 Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner under Velferdsetaten

a) Bydelsbetaling for opphold på samtlige rusinstitusjoner under Velferdsetaten prisjusteres med 3,2 % og utgjør i 2014 kr 289 pr. døgn. pr. klient.

b) Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for særlig kostnadskreven klienter.

8.3 Kunnskap og utdanning

8.3.1 Oppfølging av skolebehovsplanen 2014–2024

Byrådet gis fullmakt til å planlegge og utvikle tiltak, samt omstrukturere skoler, i tråd med strategiene og anbefalingene i «Skolebehovsplan 2014–2024».

8.4 Kultur og næring

8.4.1 Frist for høringsuttalelse på søknad om salgs- og skjenkebevillinger

Sosialtjenesten, ved bydelsutvalg eller bydelsadministrasjon, skal avgi høringsuttalelse på søknader om salgs- og skjenkebevillinger til Næringsetaten innen 28 dager. Fristen kan forlenges ved behandling av prinsipielle eller ukurante søknader forutsatt at Næringsetaten varsles. Fristen gjelder ikke for høringsuttalelser ved fornyelse av alle salgs- og skjenkebevillinger hvert fjerde år.

8.5 Miljø og samferdsel

8.5.1 Tilskudd og tilsagn om lån fra Klima- og energifondet

I 2014 kan Bymiljøetaten – Enøk gi tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 30,0 mill. kroner og tilsagn om lån innenfor en ramme på 30,0 mill. Det kan maksimalt gis kroner 3 mill. i lån til et enkelt prosjekt. Byråden for miljø og samferdsel gis fullmakt til å overføre midler fra kap 051 Klima og energi Oslo KF til kap. 770 Enøk.

8.6 Følgende tidligere vedtatte generelle verbalvedtak foreslås opphevet:

8.6.1 F12/2009 Tilskudd til frivillige organisasjoner og til idretts-, kunst- og kulturtiltak

For tilskudd til frivillige organisasjoner, herunder også til frivillige organisasjoner innen helse- og sosialsektoren til enkeltpersoner og andre private rettssubjekter, og til idrett, kunst- og kulturtiltak til enkeltperson og andre private rettssubjekter som følge av bystyrets budsjettvedtak, skal Regler for tilskuddsforvaltning – Instruks for utforming av tilskuddsordninger i Oslo kommune, bystyrevedtak 18.12.2002 (sak 503), jf. instruksens pkt 1 siste ledd, legges til grunn.

Sak om håndtering av tilskuddsbevilgninger (byrådssak 143/12) ble behandlet i bystyret i januar 2013, sak 15/13. Byrådet foreslår derfor at verbalvedtaket oppheves.

9. Takster, avgifter og gebyrer for 2014

9.1 Månedlig oppholdsbetaling i barnehage

	Inntekt til og med 170 496 (2G)*	Inntekt mellom 170 496 (2G)* og kr 300 000	Inntekt over kr 300 000
1. barn	856	2 393	2 439
2. barn (70 %)	856	1 708	1 740
3. barn (50 %)	856	1 251	1 274

*Inntektsgrensene justeres i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G) pr. 01.05.2014. Inntektsgrensene er basert på månedlige satser for grunnbeløpet.

Satsene gjelder fulltids plass i kommunale barnehager, dvs. oppholdstid 41 timer per uke eller mer. Bydelsutvalgene fastsetter betalingssatser for barn med oppholdstid inntil 41 timer.

Kost i barnehage tilsvarende kr 109 per barn per måned, og er inkludert i oppholdsbetalingen.

Oppholdsbetaling for barnehageplass for barn i fosterhjem fastsettes etter inntektsgruppe 2, dvs. kr 2 393 per måned.

Oppholdsbetalingen for fulltids plass i bydeler med gratis kjernetid reduseres med betaling tilsvarende 20 timer.

9.2 Månedlig oppholdsbetaling i aktivitetsskolen

	Inntekt til og med 170 496 (2G)*	Inntekt mellom 170 496 (2G)* og kr 300 000	Inntekt over kr 300 000
Heldagsplass	575	1 057	2 695
Halvdagsplass	370	679	1 821

*Inntektsgrensene justeres i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G) pr. 01.05.2014. Inntektsgrensene er basert på månedlige satser for grunnbeløpet.

Det kreves ikke oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen for barn med særskilte behov fra 5.–7. trinn.

9.3 Tilbud til barn med særskilte behov i

8.–10. trinn og på videregående skole

Det kreves ikke oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov fra 8.–10. trinn og på videregående skole.

9.4 Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo

musikk- og kulturskole

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo musikk- og kulturskole økes med 3,2 % til kr 3 504 per elev per år fra 01.01.2014. Byrådet gis fullmakt til å fastsette avgifter og priser utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

9.5 Avgifter og priser for tilbud i Schous kultur- bryggeri

Byrådet gis fullmakt til å fastsette priser og avgifter (brukerbetaling/billettpriser) for tilbud i øvingshotell og popsenter i Schous kulturbryggeri, innen rammen av vedtatt budsjett.

9.6 Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.

Med hjemmel i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester fastsettes fra og med 01.01.2014 følgende betalingssatser og utgiftstak for renhold, matlaging m.m.

Husstandens samlede

skattbare nettoinn-

tekt før særfradrag

– i hht. forskrift

om egenandel for

kommunale helse- og

omsorgstjenester ¹⁾

Inntil 170 490

(under 2 G) ²⁾

Fra 170 490 (2 – 3 G)

Fra 255 735 (3 – 4 G)

Fra 340 980

(4 G og over)

Timesats i kroner

28

63

165

274

Utgiftstak i kroner pr. måned/alt. pr. år (timer)

kr 175 pr. mnd

kr 6 300 pr. år

(100 timer)

kr 16 500 pr. år

(100 timer)

kr 27 400 pr. år

(100 timer)

1) Alminnelig inntekt 2012 tillagt evt. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrukket evt. omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.

2) Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kroner 175 pr. måned i 2013. Jf. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges frem i oktober, og vil bli justert i samsvar med dette.

9.7 Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare

inntekt før særfradrag – i hen-

hold til forskrift til lov om sosiale

tjenester m.v.

Månedssats

Fra 255 736 (over 3 G)

kr 216

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarm.

9.8 Parkeringsgebyr

Parkeringsgebyr økes med 3,2 %.

9.9 Fullmakt til byrådet (generelt vedtak)

Med unntak av de takster som vil bli direkte fastsatt av bystyret, gis byrådet fullmakt til å fastsette takstene, herunder gjennomføre detaljutlegging av takstene på undertakstgrupper m.v., innenfor den ramme som bystyret har gitt.

9.10 Gebyr og avgift vann og avløp

Satsene for gebyr og avgift for vann og avløp økes med 3,5 %.

9.11 Husholdningsrenovasjon

Satsene for renovasjonsgebyr økes med 8,0 %.

9.12 Feiegebyr

Satsene for feiegebyr holdes uendret.

9.13 Fullmakt til å justere gebyrer og avgifter for vann og avløp

Byrådet gis fullmakt til å justere gebyrene for vann og avløp, renovasjon og feiing basert på bystyrets vedtatte budsjett og i henhold til gjeldende forskrifter for selvkostberegning.

10. Økonomireglement

Byrådets forslag til økonomireglement for 2014 vedtas, jf. kap. 14 i Del 2.

11. Prosedyre ved bemanningsreduksjon

Byrådets forslag til prosedyre for bemanningsreduksjon vedtas, jf. vedlegg i Del 2.

Vedlegg

Forholdet mellom områdeoverskrifter og budsjettkapitler

Kap.	Områder/kapitler	Fordeling
By i vekst		
400	Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	100%
482	Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	100%
520	Byantikvaren (BYU)	100%
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	100%
F01	Helse, sosial og nærmiljø – bydelene	0.1 %
481	Handlingsprogram Oslo sør (EST)	100%
483	Områdesatsing Tøyen (EST)	100%
Kunnskapsbyen		
A04	Ufordelte midler for sektor – KOU	100%
200	Utdanningsetaten (KOU)	100%
203	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)	100%
210	Grunnskolen (KOU)	100%
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)	100%
230	Videregående skoler (KOU)	100%
231	Fagopplæring (KOU)	100%
250	Fagskolen (KOU)	100%
260	Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)	100%
261	Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)	100%
294	Voksenopplæring (KOU)	100%
Talenteres by		
455	Næringsutvikling (KON)	100%
459	Næringsetaten (KON)	100%
501	Kultureiendommer (KON)	100%
502	Kulturetaten (KON)	100%
504	Munch-museet (KON)	100%
290	Oslo musikk- og kulturskole (KOU)	100%

Kap.	Områder/kapitler	Fordeling
Byen for alle		
354	Enhet for mangfold og integrering (KON)	100%
581	Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	100%
590	Gravferdsetaten (KON)	100%
FO1	Helse, sosial og nærmiljø – bydelene	57%
FO2B	Oppvekst – bydelene	71%
FO3	Pleie og omsorg – bydelene	35%
FO4	Økonomisk sosialhjelp og KVP – bydelene	100%
FO1	Helse, sosial og nærmiljø – kap. 308	100%
FO4	Økonomisk sosialhjelp og KVP – kap.308	100%
176	KAREA Oslo KF – overføring (EST)	100%
314	Helseetaten (EST)	100%
315	Velferdsetaten (EST)	100%
333	Samhandlingsreformen – medfinansiering (EST)	100%
350	Trygdeordninger (EST)	100%
360	Barne- og familieetaten – barnevern (EST)	100%
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)	100%
373	Byomf. tiltak – avsetn. helse og sosiale tj. (EST)	100%
374	Prosjekteringsmidler (EST)	100%
384	Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)	100%
427	Tap på utlån (EST)	100%
428	Sosiale boligvirkemidler (EST)	100%
Ung by		
FO2A	Barnehager – bydelene	100%
FO2B	Oppvekst – bydelene	29%
FO2B	Oppvekst – kap. 308	100%
305	Bydelene – etablering av nye barnehager (KOU)	100%
306	Bydelene – diverse barnehagetiltak (KOU)	100%

Kap.	Områder/kapitler	Fordeling
Byen for de eldre		
F03	Pleie og omsorg – bydelene	65%
F03	Pleie og omsorg – kap. 304	100%
F03	Pleie og omsorg – kap. 308	100%
313	Sykehjemsetaten (EST)	100%
372	Byomfattende tiltak – avsetninger eldre (EST)	100%
Blå-grønn by		
542	Bymiljøetaten (MOS)	70%
547	Oslo 2022 (MOS)	100%
621	Vann- og avløpsetaten – næring m.v. (MOS)	100%
643	Renovasjonsetaten – næring (MOS)	100%
645	Energigjenvinningsetaten – husholdninger (MOS)	100%
646	Energigjenvinningsetaten – næring (MOS)	100%
620	Vann- og avløpsetaten – forvaltning (MOS)	100%
640	Renovasjonsetaten – selvkost (MOS)	100%
F01	Helse, sosial og nærmiljø – bydelene	0,9%
Bærekraftig bytransport		
542	Bymiljøetaten (MOS)	30%
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	100%
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	100%
761	Sykkelprosjektet (MOS)	100%

Kap.	Områder/kapitler	Fordeling
Trygg og velorganisert by		
120	Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	100%
126	Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	100%
140	Kommuneadvokaten (BLK)	100%
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	100%
191	Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	100%
100	Bystyret m.v. (BYS)	100%
101	Ordførers kontor (BYS)	100%
102	Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)	100%
109	Kontrollutvalget (BYS)	100%
110	Kommunerevisjonen (BYS)	100%
111	Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	100%
112	Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	100%
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	100%
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	100%
130	Kemnerkontoret (FIN)	100%
124	Forsikringer (FIN)	100%
192	Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (FIN)	100%
199	Avsetning til tilleggsbevilgninger (FIN)	100%
426	Tap på lånegarantier (FIN)	100%
184	Beredskapssetaten (MOS)	100%
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	100%
FO1	Helse, sosial og nærmiljø – bydelene	42%

Oslo kommunes styringssystem

Bystyret

Oslo kommunes øverste myndighet er bystyret, som består av 59 representanter valgt gjennom kommunevalg hvert fjerde år. Bystyret bestemmer hovedlinjene i utviklingen av byen og kommunens tjenester, blant annet gjennom sine budsjettvedtak.

Sakene som behandles i bystyret blir i hovedsak fremmet av byrådet, og behandlet i en av de fem komiteene som avgir innstilling til bystyret. Komiteene er byutviklingskomiteen, finanskomiteen, helse- og sosialkomiteen, kultur- og utdanningskomiteen og samferdsels- og miljøkomiteen. Bystyret ledes av ordføreren som velges av bystyret selv.

Byrådet

Oslo kommune har fra 1986 hatt parlamentarisme med et byråd som «regjering». Byrådslederen er byens «statsminister». Syv byråder tilsvarende statsråder. Byrådet leder kommunens administrasjon, fremmer forslag til bystyret og er ansvarlig for gjennomføring av bystyrets vedtak. Byrådet har i tillegg myndighet til selv å treffe avgjørelser i en rekke saker.

Byrådsavdelingene

Hver byråd er politisk leder for en byrådsavdeling (eller deler av en). En byrådsavdeling kan sammenlignes med et departement og ledes administrativt av en kommunaldirektør. Den skal følge opp og føre tilsyn med tjenesteproduksjonen og forvaltningen i kommunens etater, virksomheter og foretak.

Etatene

Kommunens etater har ansvar for å gjennomføre kommunens oppgaver. Det er 24 etater som rapporterer til Byrådsavdelingene, mot tidligere 25. Overformynderriet er overført til Fylkesmannen for Oslo og Akershus pr. 01.07.2013.

Kommunale foretak

Oslo har valgt å organisere deler av oppgavene i kommunale foretak (KF) med eget styre. De forvalter for eksempel kommunale bygg; Undervisningsbygg har ansvar for skoler, Omsorgsbygg har ansvar for bl.a. sykehjem/omsorgsboliger og barnehager; Boligbygg har ansvar for kommunens boligeiendommer. Organiseringen skal bidra til profesjonell forvaltning av kommunens bygninger. Brukerne (skole, sykehjem, barnehage) betaler husleie som skal dekke KF'enes drift og vedlikehold av byggene.

Bydelene

Oslo har 15 bydeler som styres av bydelsutvalg med 15 politikere som er valgt lokalt. Nesten halve Oslos driftsbudsjett fordeles til bydelene. En bydel har egen administrasjon. Deres viktigste ansvarsområder er tjenester til de eldre, barnehager og sosiale tjenester. Det er stor variasjon i behovet for kommunale tjenester mellom bydelene. Bydelene får tildelt budsjetttramme etter kriterier som avspeiler befolkningen (størrelse, alderssammensetning og levekår).

Organisasjonskart

